

Undersøkelse

SEKSUELL TRAKASSERING

I MEDIEBRANSJEN 2019

Informasjon om undersøkelsen

Feltperiode: 21.11 – 06.12 2019

Antall svar: 5221

Målgruppe: Alle ansatte i mediebransjen

Metode: Utsendelse av spørreskjema på lenke til medlemsregistre og lister over medarbeidere

Deltakende organisasjoner/bedrifter:

Norsk Journalistlag, Mediebedriftenes Landsforening, Fagpressen, Norsk Redaktørforening
Landslaget for lokalaviser, Norsk Lokalradioforbund, NRK, NENT Group og Discovery Norge

Undersøkelsen er gjennomført i samarbeid med IPSOS, som følger Lov om behandling av personopplysninger.

Informasjon om undersøkelsen

Undersøkelsen er gjennomført anonymt

- Ved deling av lenke til skjema:
  - Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening har delt undersøkelsen med alle sine medlemmer.
  - Fagpressen har delt undersøkelsen med personer hos alle sine medlemmer.
  - Landslaget for lokalaviser, Mediebedriftenes Landsforening og Norsk Lokalradioforbund har delt undersøkelsen med personer i sine medlemsbedrifter, og oppfordret til videre deling av undersøkelsen internt.
  - NRK, NENT Group og Discovery Norge har delt undersøkelsen med ledelse og medarbeidere.
- Det foreligger derfor ikke overordnet svarprosent for undersøkelsen.
- Resultatene kan ikke knyttes til enkeltpersoner eller enkeltbedrifter.
- Resultatene i rapporten er brutt ned på større bakgrunnsvariabler som blant annet kjønn, alder, ansiennitet og stilling.

Resultatene er uvektet

- Siden totalpopulasjonen er ukjent (dvs. alle ansatte i inkluderte organisasjoner), er resultatene ikke vektet.

Merk at utvalgene ikke er identiske i 2017 og i 2019, og at fokus på temaet under gjennomføring av undersøkelsen i de to periodene kan være med å påvirke resultatene.

*I denne undersøkelsen ønsker vi å kartlegge omfanget av uønsket seksuell oppmerksomhet, trakassering eller overgrep i norsk **mediebransje**.*

*Spørsmålene refererer til hendelser i **jobbsammenheng**, på arbeidsplassen eller mens du var på jobb utenfor huset, uavhengig av om krenkelsen har skjedd fysisk, verbalt eller via digitale medier.*

Bruk av spørsmål

Bergenskalaen er et standardisert spørreskjema som består av to elementer for å undersøke seksuell trakassering i arbeidslivet. Det ene er et direkte spørsmål om seksuell trakassering, det andre er en rekke spørsmål som undersøker en rekke former for uønsket seksuell oppmerksomhet/ atferd.

Seksuell trakassering - selvdefinering

Spm: Har du, i norsk mediebransje, i løpet av de siste 6 månedene, blitt utsatt for seksuell trakassering eller overgrep på jobb eller i andre sammenhenger der kolleger har vært samlet (fester, kurs e.l.)?

- ✓ Sier ikke noe om type eller frekvens på handlinger.
- ✓ Det er opp til respondenten selv å definere om opplevelsene er av en slik karakter.
- ✓ En subjektiv tilnærming hvor personlighet, emosjonelle og kognitive faktorer kan spille inn.

Uønsket seksuell oppmerksomhet/ atferd

Spm: Hvor mange ganger i løpet av de siste 6 månedene har du blitt utsatt for følgende på jobb eller i andre sammenhenger hvor kolleger har vært samlet:

- ✓ Operasjonalisering av begreper gjennom ulike former for atferd som kan oppleves som seksuell trakassering.
- ✓ En mer objektiv tilnærmelse.
- ✓ Skalaen fanger opp frekvens på ulik atferd.
- ✓ Medfører at man kan få opp videre spørsmål om hendelser knyttet til uønsket seksuell oppmerksomhet, trakassering og overgrep, selv om man selv ikke definerer seg inn i dette segmentet. Det er i 2019 lagt til svaralternativ «ikke relevant» til disse spørsmålene.
- ✓ Tidsramme: Siste 6 måneder, som er i overenstemmelse med tidligere bruk av skalaspørsmålet.

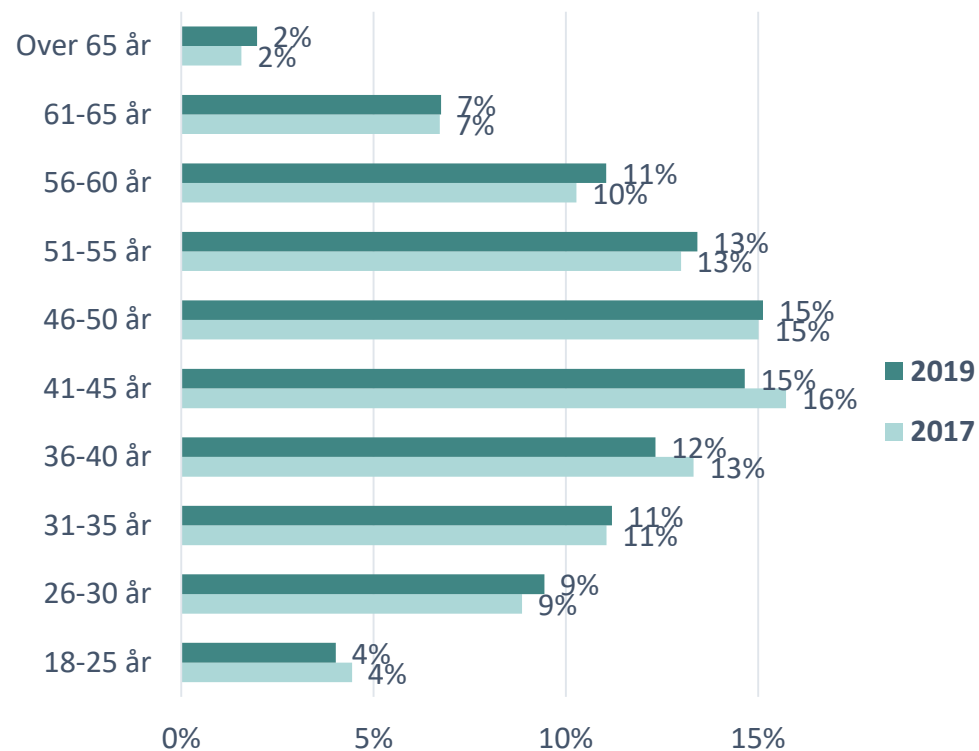
Hvem har besvart undersøkelsen?

KJØNN

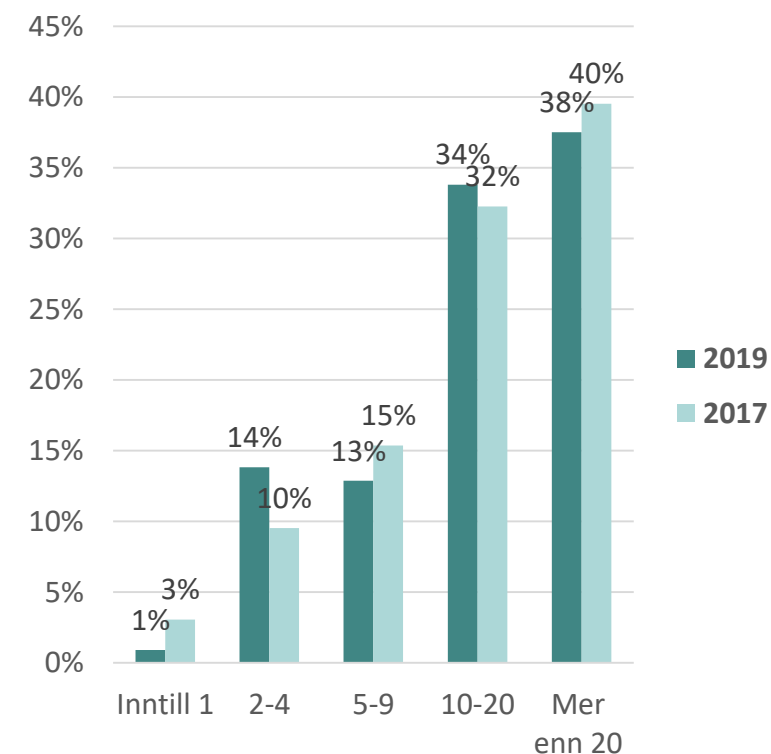

2019	50 %	49 %
2017	49 %	51 %

ALDER

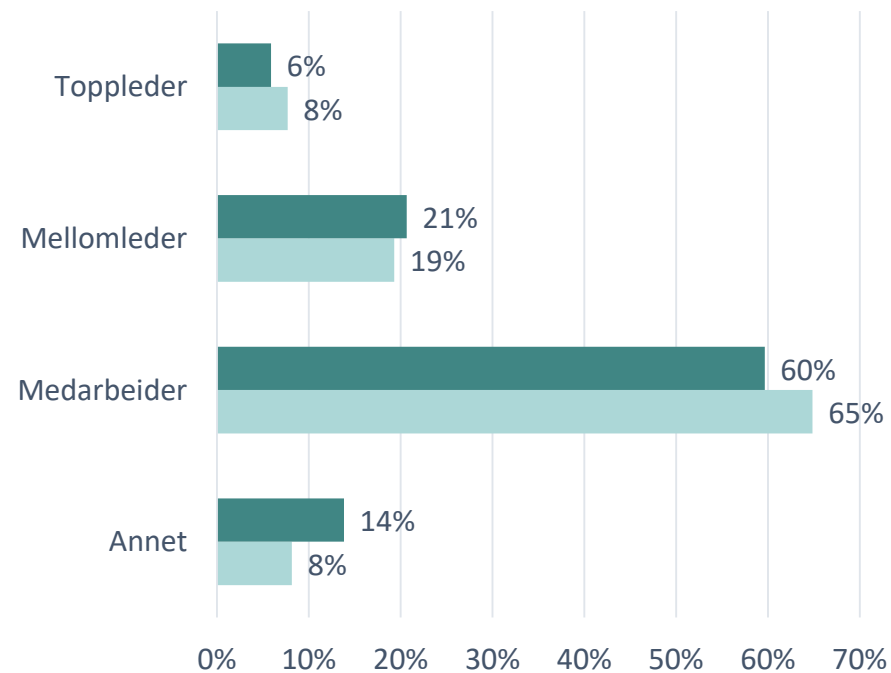

ANTALL ÅR I BRANSJEN

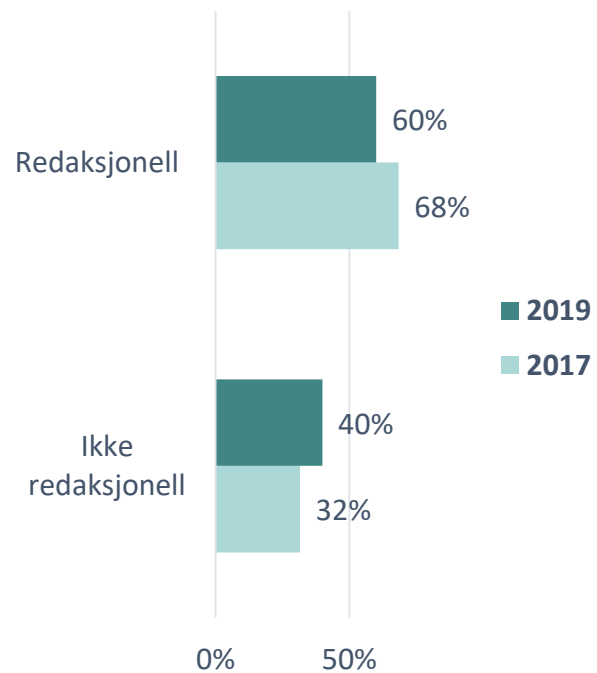

Hvem har besvart undersøkelsen?

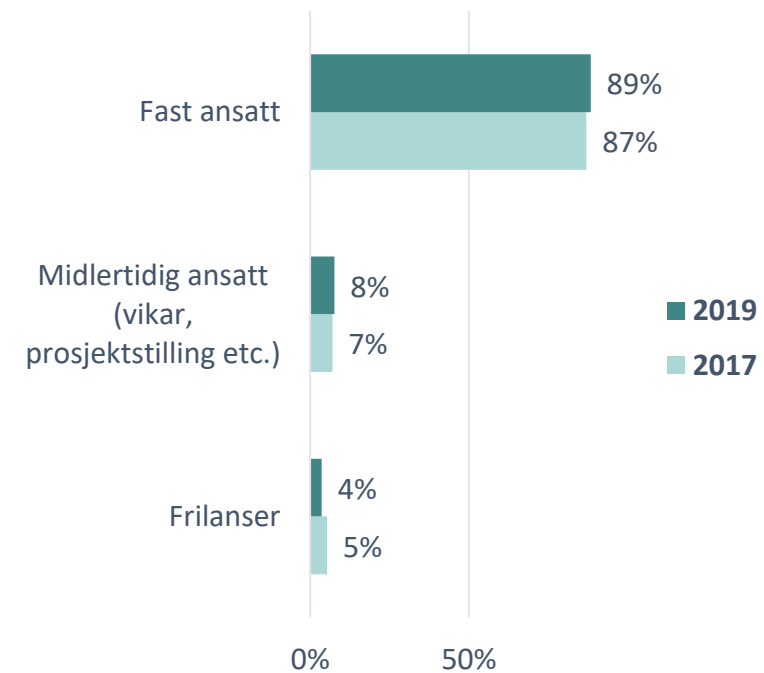
STILLINGSNIVÅ

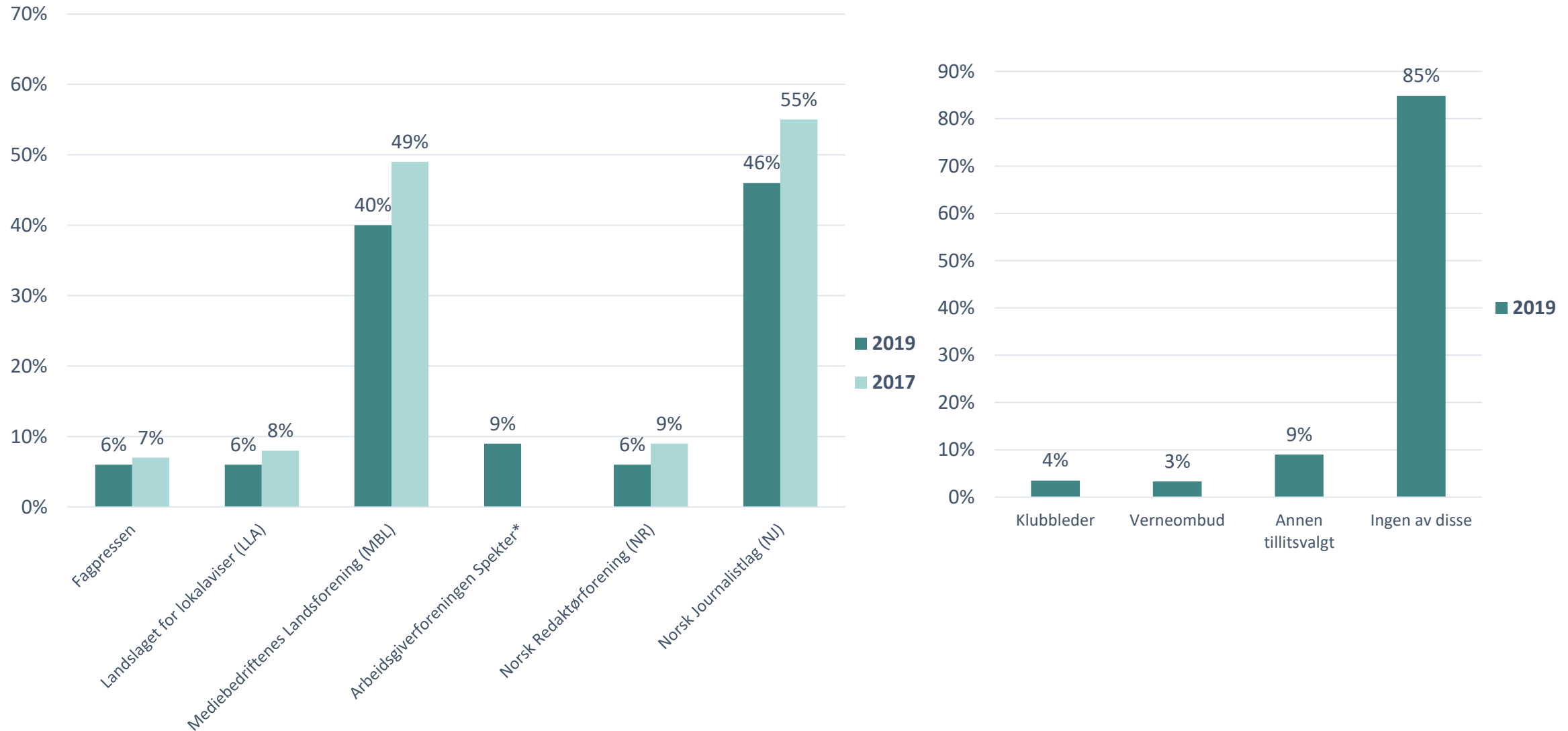
STILLINGSTYPE

ANSETTELSESFORHOLD

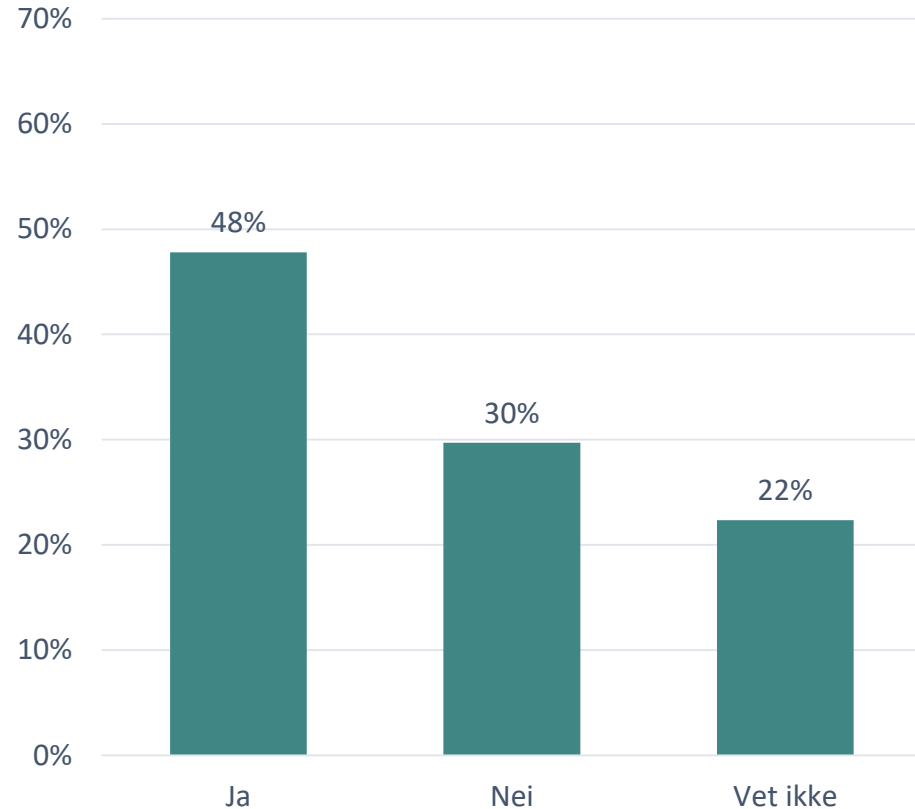

Tilknytning til foreninger/ verv

Deltok du i 2017-undersøkelsen?

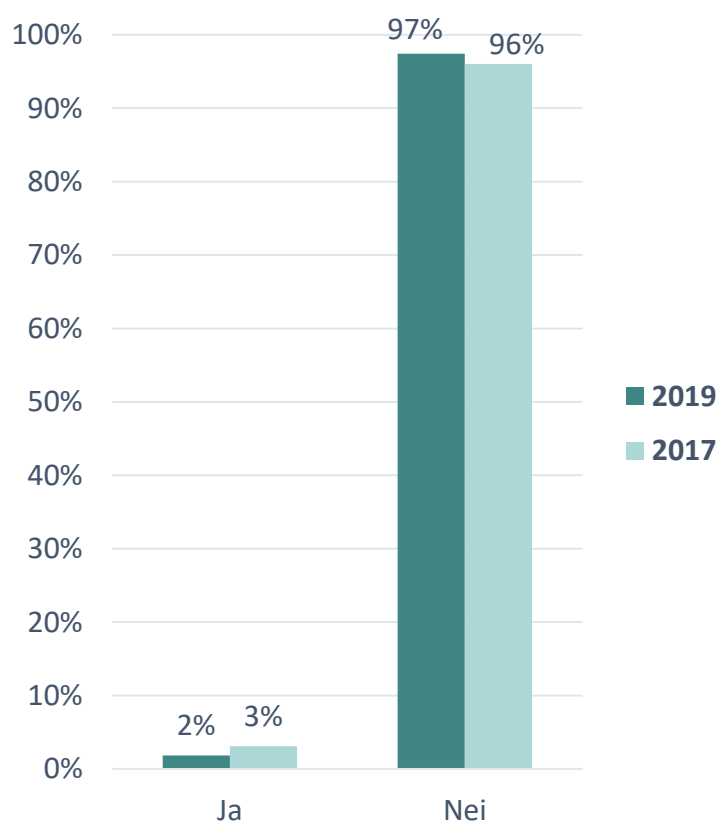
Nær halvparten av de som deltok i 2017 gjennomførte undersøkelsen også i 2019, mens 3 av 10 er nye deltakere.

I 2019 ble også flere organisasjoner og bedrifter med i undersøkelsen, for eksempel NRK.

Av dem mellom 18 og 30 år som deltok i 2019, deltok 24 % også i 2017. Dvs. vi har færre i denne aldersgruppen som var med på begge undersøkelsene. Det er naturlig at flere av de yngre er nye i undersøkelsen, siden de nylig har kommet inn i bransjen. Totalt i 2019 er gruppen 18-30 år omtrent like stor som i 2017.

Selvopplevd seksuell trakassering

2 prosent har blitt utsatt for seksuell trakassering

2019

1 % 3 %

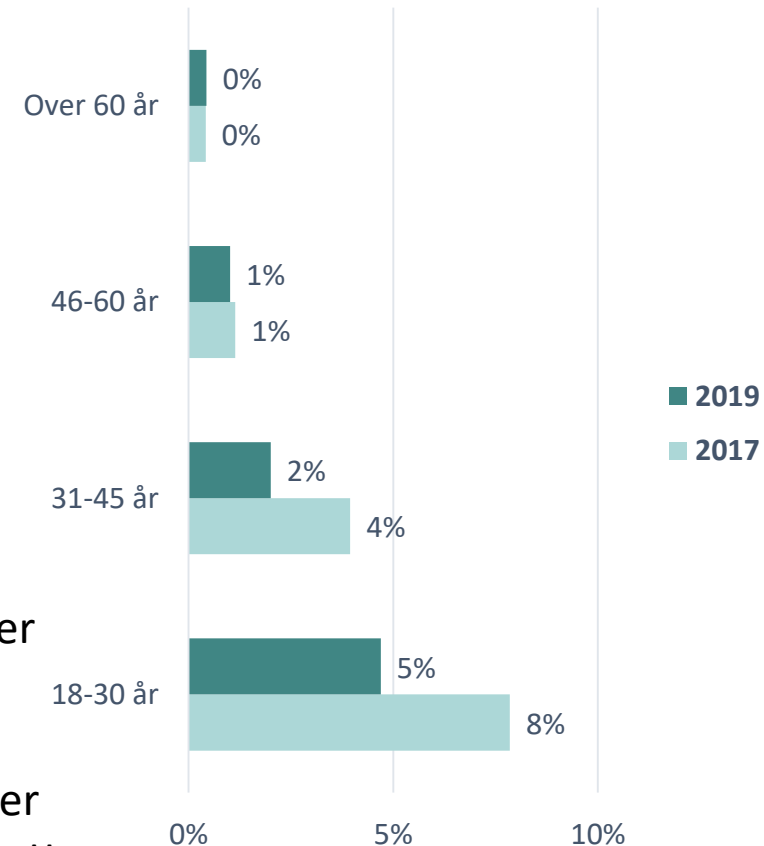
2017

1 % 5 %

2% (96 personer) svarer at de har blitt utsatt for seksuell trakassering eller overgrep på jobb eller i andre sammenhenger der kolleger har vært samlet, i løpet av de siste 6 månedene. Ingen definisjon på seksuell trakassering er gitt i spørsmålsteksten.

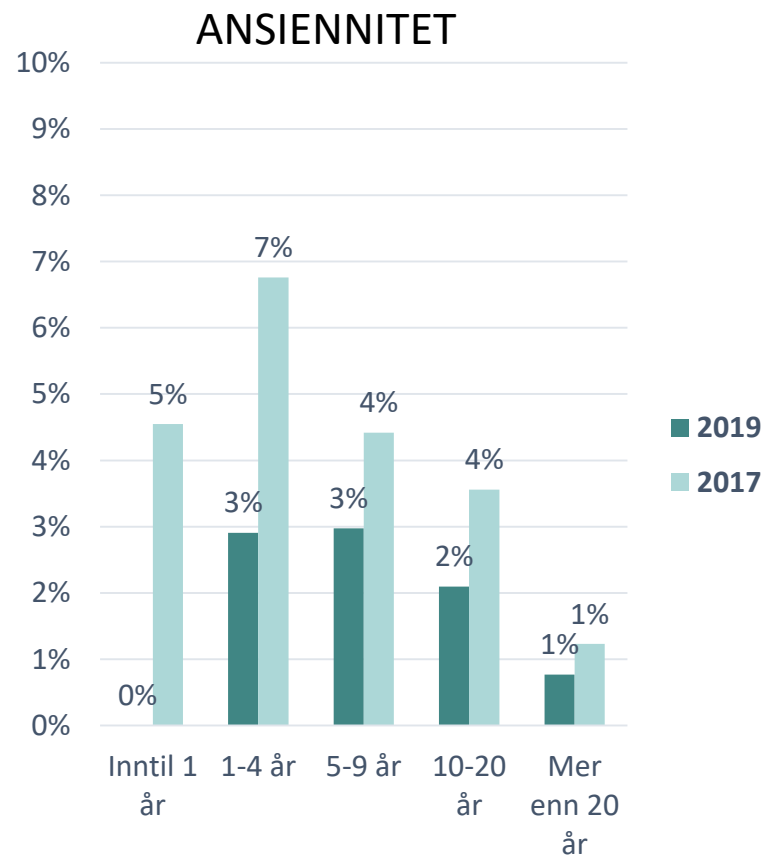
Andelen som svarer at de har blitt utsatt er lavere i 2019 enn i 2017. Andelen er fortsatt høyest blant kvinner og blant de unge.

Har du, i norsk mediebransje, i løpet av de siste 6 månedene, blitt utsatt for seksuell trakassering eller overgrep på jobb eller i andre sammenhenger der kolleger har vært samlet (fester, kurs e.l)?

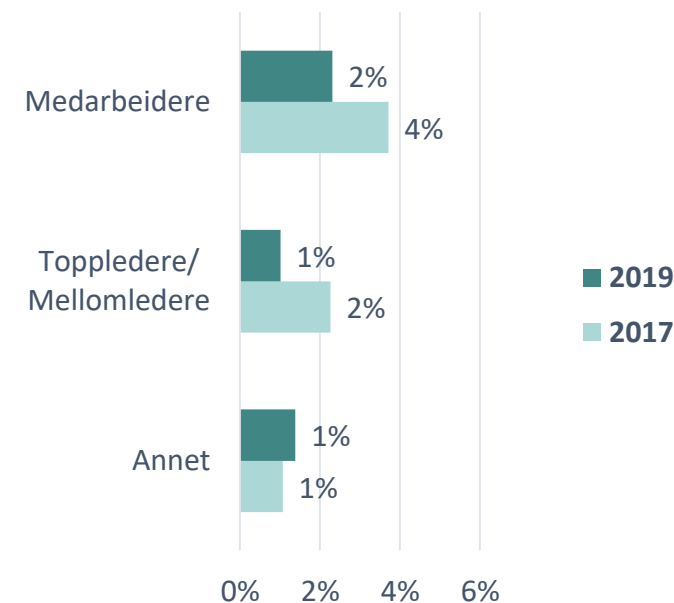
Base: Alle: 5221

Hvilke grupper har blitt mest utsatt siste 6 mnd?

Personer som har vært ansatt i ett til ni år har blitt noe mer utsatt for seksuell trakassering siste seks måneder enn personer med kortere eller lengre ansiennitet.

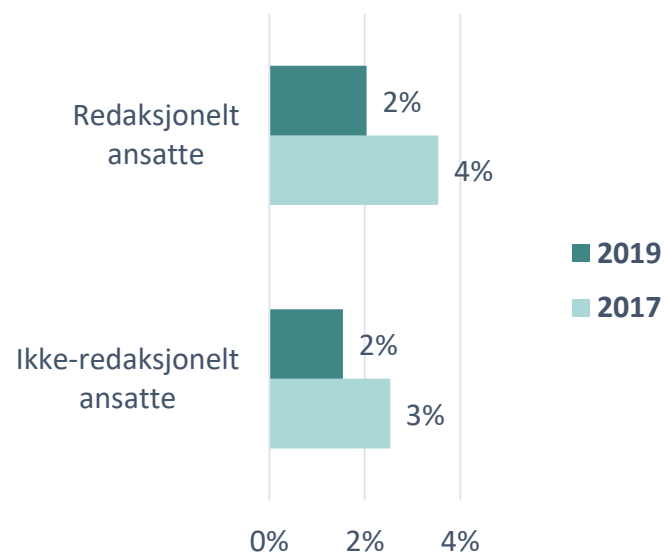
Medarbeidere har blitt mer utsatt enn ledere, og midlertidig ansatte (vikar, prosjektstilling etc.) er mer utsatt enn fast ansatte.

Har du, i norsk mediebransje, i løpet av de siste 6 månedene, blitt utsatt for seksuell trakassering eller overgrep på jobb eller i andre sammenhenger der kolleger har vært samlet (fester, kurs e.l.)?

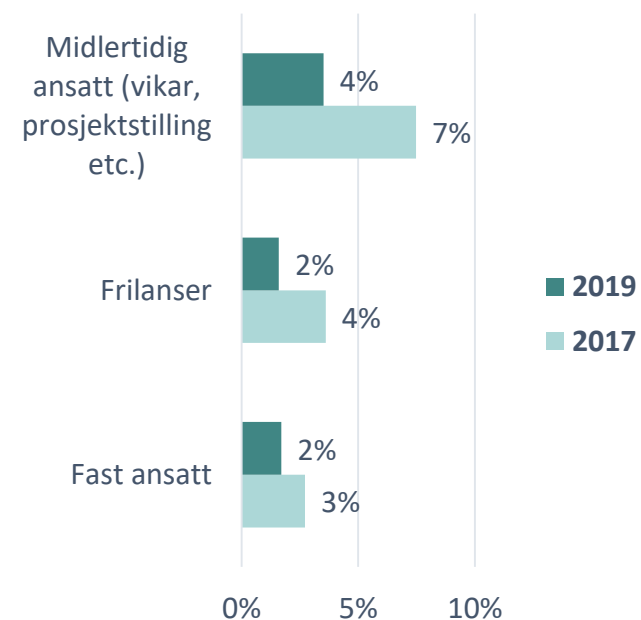
Base: Alle: 5221

Hvilke grupper har blitt mest utsatt siste 6 mnd?

Det er en nedgang i seksuell trakassering og overgrep blant alle typer ansatte fra 2017 til 2019.

Midlertidig ansatte er fremdeles mest utsatt, men rapportert andel er lavere enn for to år siden.

Har du, i norsk mediebransje, i løpet av de siste 6 månedene, blitt utsatt for seksuell trakassering eller overgrep på jobb eller i andre sammenhenger der kolleger har vært samlet (fester, kurs e.l.)?

Base: Alle: 5221

Hvem er de 2 prosentene som har blitt seksuelt trakassert de siste 6 måneder?

96 personer (av et utvalg på 5221)

80 % kvinner

Snittalder **38 år** – overrepresentasjon i alderen 18-30 år.

43 % har ansiennitet på 1-9 år.

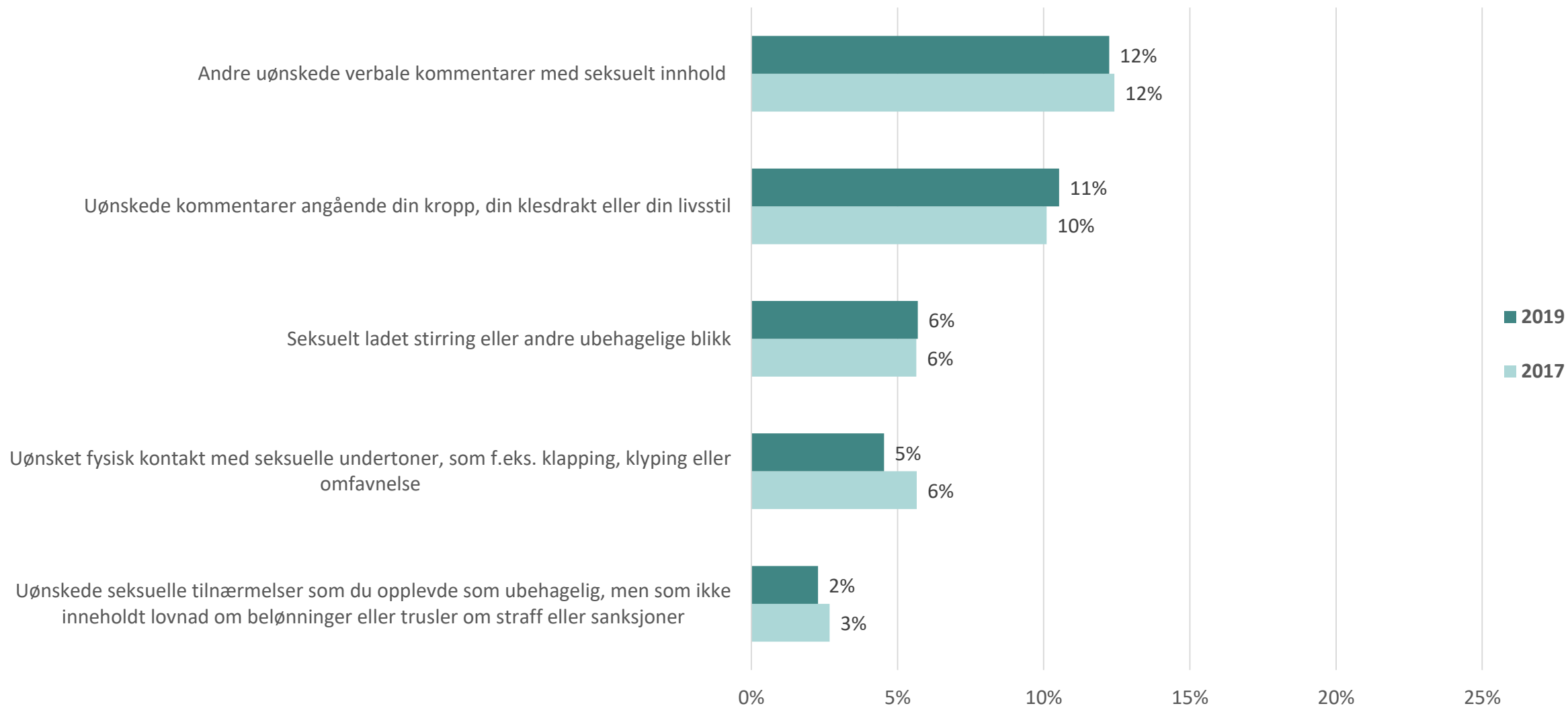
- Er i større grad journalister og redaksjonelle medarbeidere (55 % vs. 44 % i det totale utvalget), samt medarbeidere innen salg/marked (18 % vs. 10 % i det totale utvalget).
- Er i større grad midlertidig ansatte (vikar, prosjektstilling etc.) (15 % vs. 8 % i det totale utvalget).
- Gruppen er også overrepresentert blant dem som har vært utsatt for uønsket atferd lenger tilbake i tid enn de siste 6 månedene. 77 % blant de trakasserte oppgir dette.
- Jobber i større grad i bedrifter uten kjente rutiner for varsling og håndtering av seksuell trakassering og overgrep (21 % vs. 7 % i det totale utvalget).
- En større andel oppgir at de ikke har noen å snakke med (17 % vs. 3 % i det totale utvalget) om problemer i jobbsituasjoner.

Har du, i norsk mediebransje, i løpet av de siste 6 månedene, blitt utsatt for seksuell trakassering eller overgrep på jobb eller i andre sammenhenger der kolleger har vært samlet (fester, kurs e.l.)?

Base: Opplevd: 96

Skala for uønsket atferd

Uønsket atferd – en eller flere ganger de siste 6 mnd

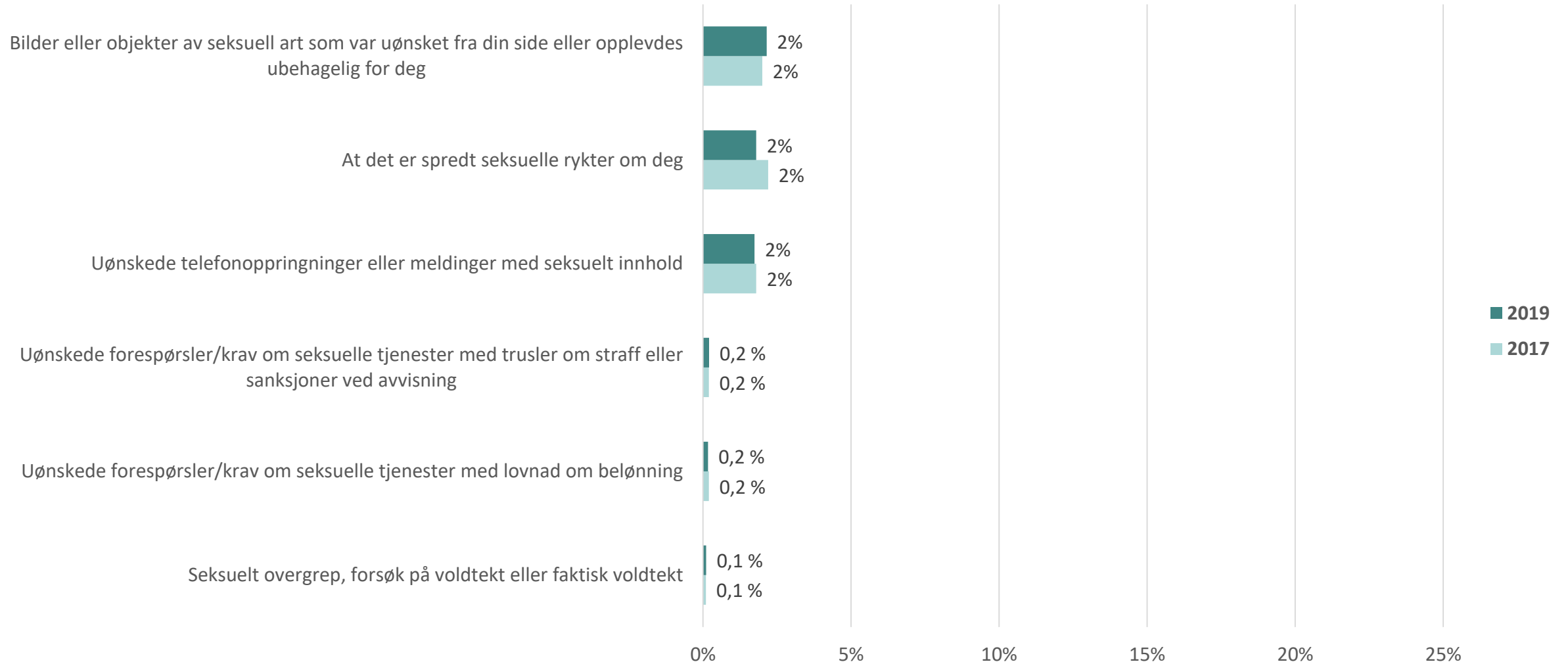

Hvor mange ganger i løpet av de siste 6 månedene har du blitt utsatt for følgende på jobb eller i andre sammenhenger hvor kolleger har vært samlet:

Base: Alle: 5221

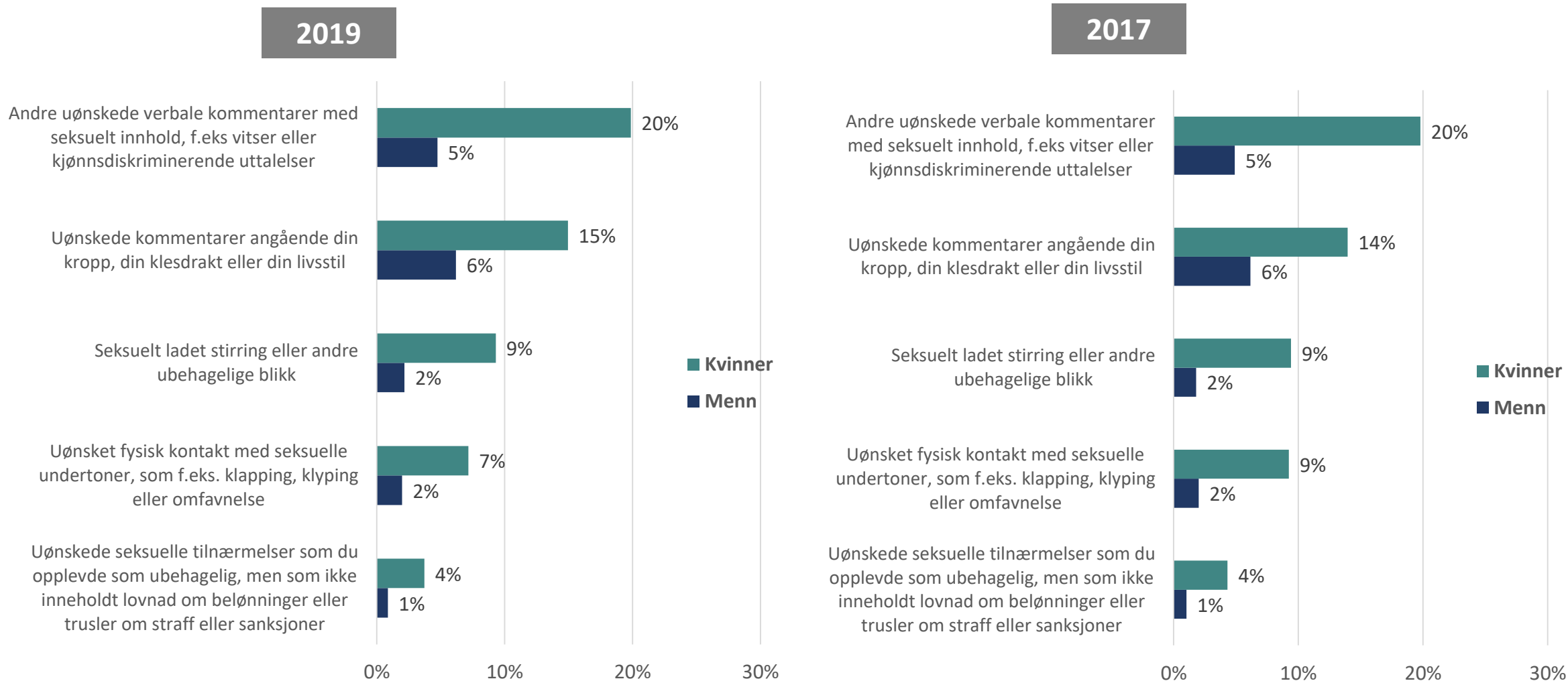
Uønsket atferd – en eller flere ganger siste 6 mnd

Hvor mange ganger i løpet av de siste 6 månedene har du blitt utsatt for følgende på jobb eller i andre sammenhenger hvor kolleger har vært samlet:

Base: Alle: 5221

Uønsket atferd – fordelt på kjønn, en eller flere ganger siste seks måneder

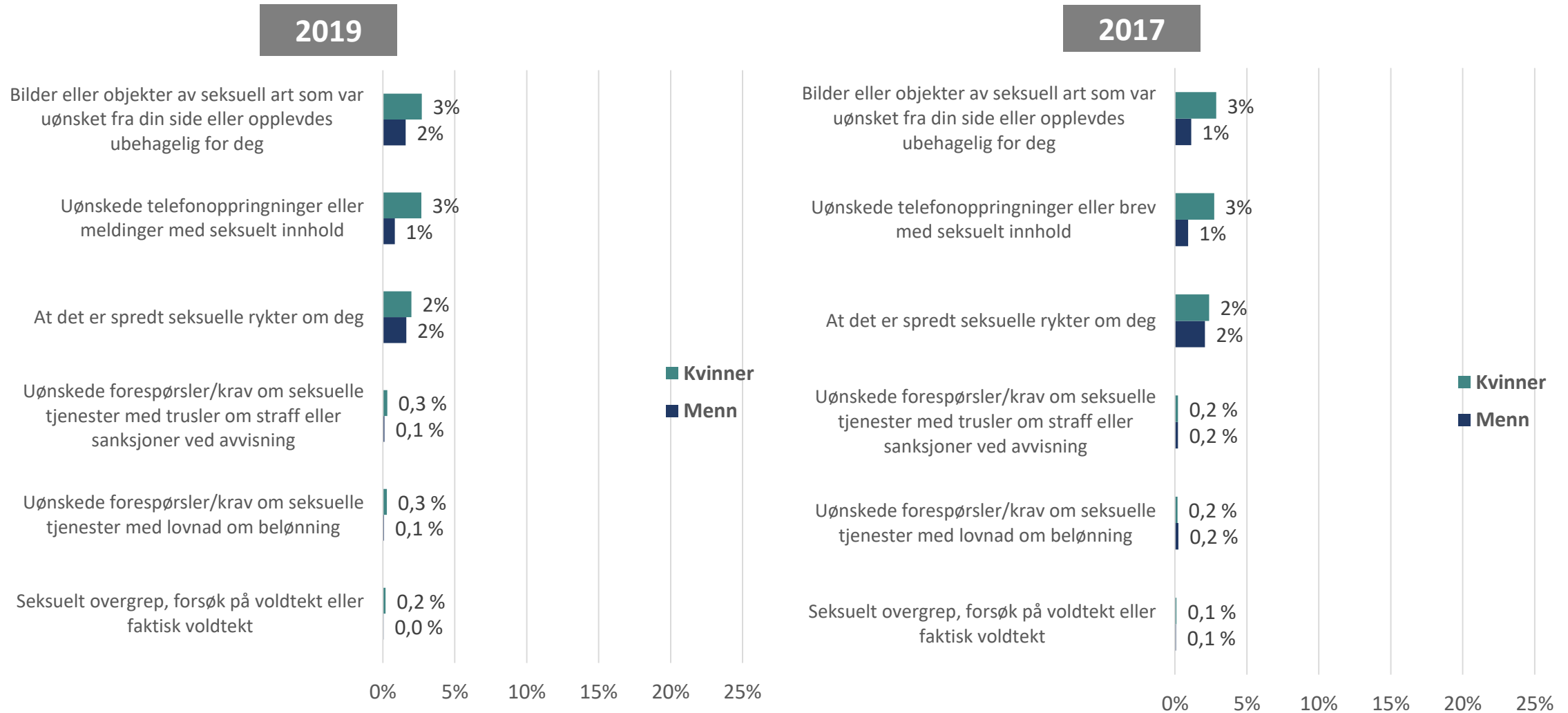

Hvor mange ganger i løpet av de siste 6 månedene har du blitt utsatt for følgende på jobb eller i andre sammenhenger hvor kolleger har vært samlet:

Base: Alle: 5221

Uønsket atferd – fordelt på kjønn

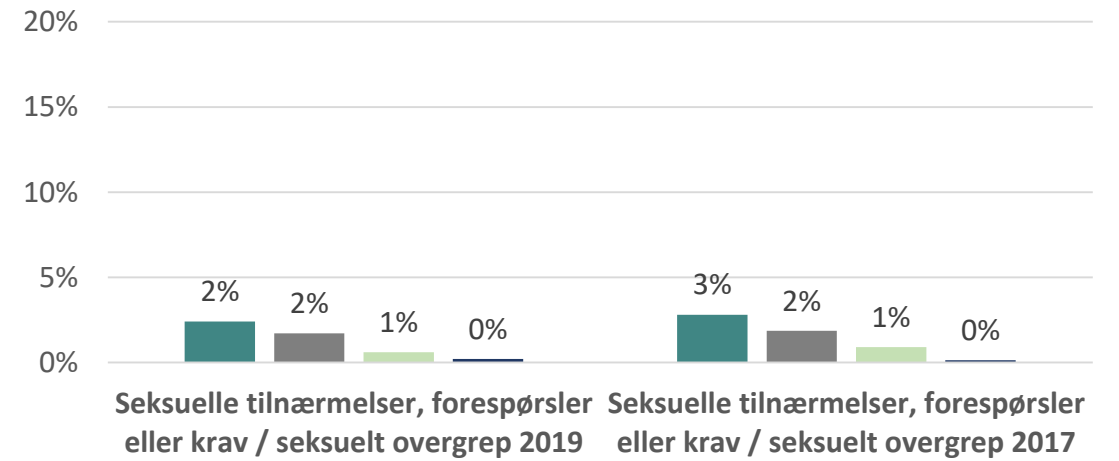
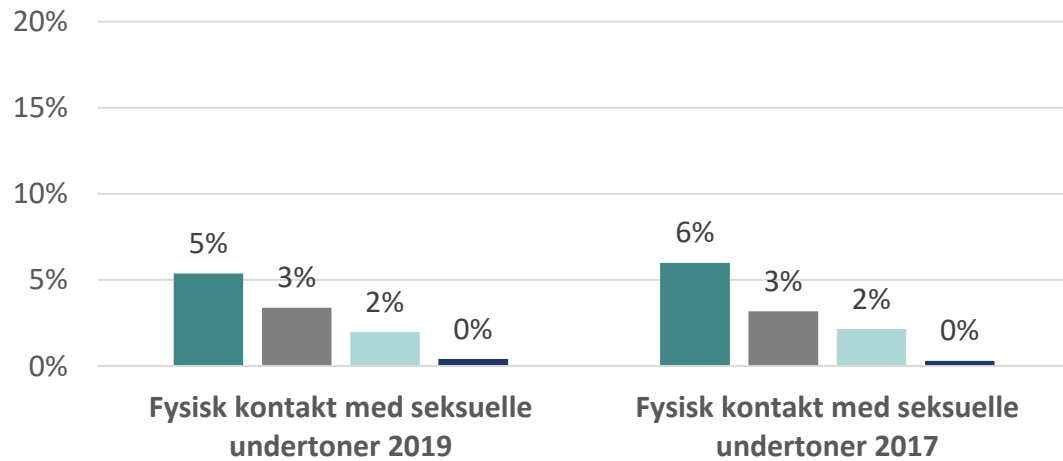
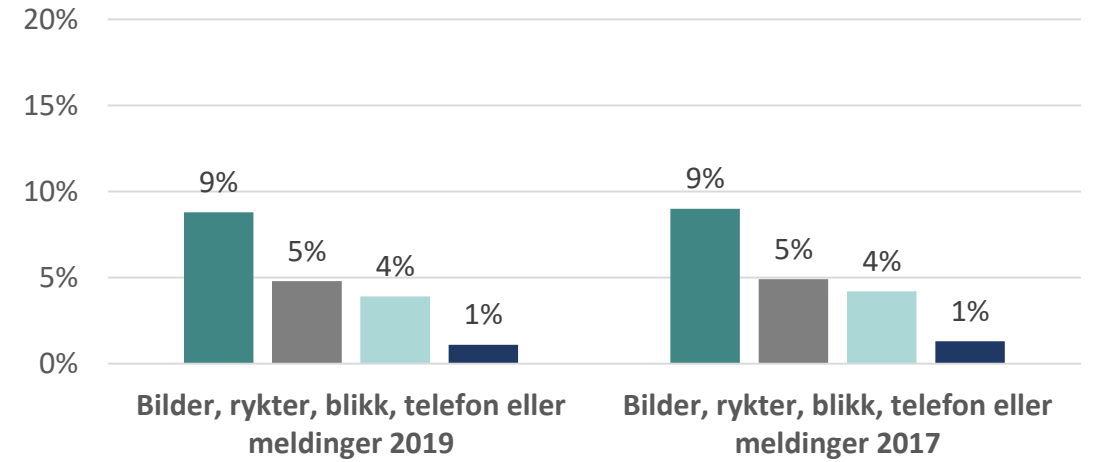
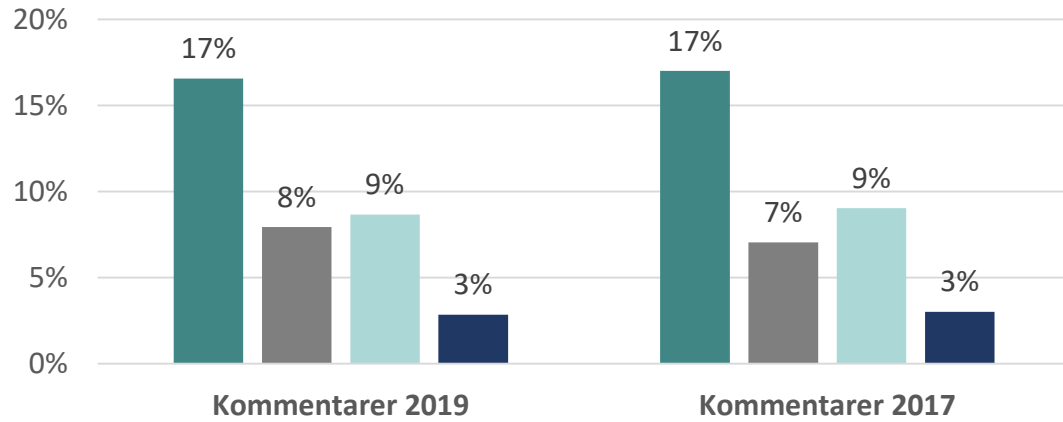
Utsatt for en gang eller mer siste seks måneder

Hvor mange ganger i løpet av de siste 6 månedene har du blitt utsatt for følgende på jobb eller i andre sammenhenger hvor kolleger har vært samlet?

Base: Alle: 5221

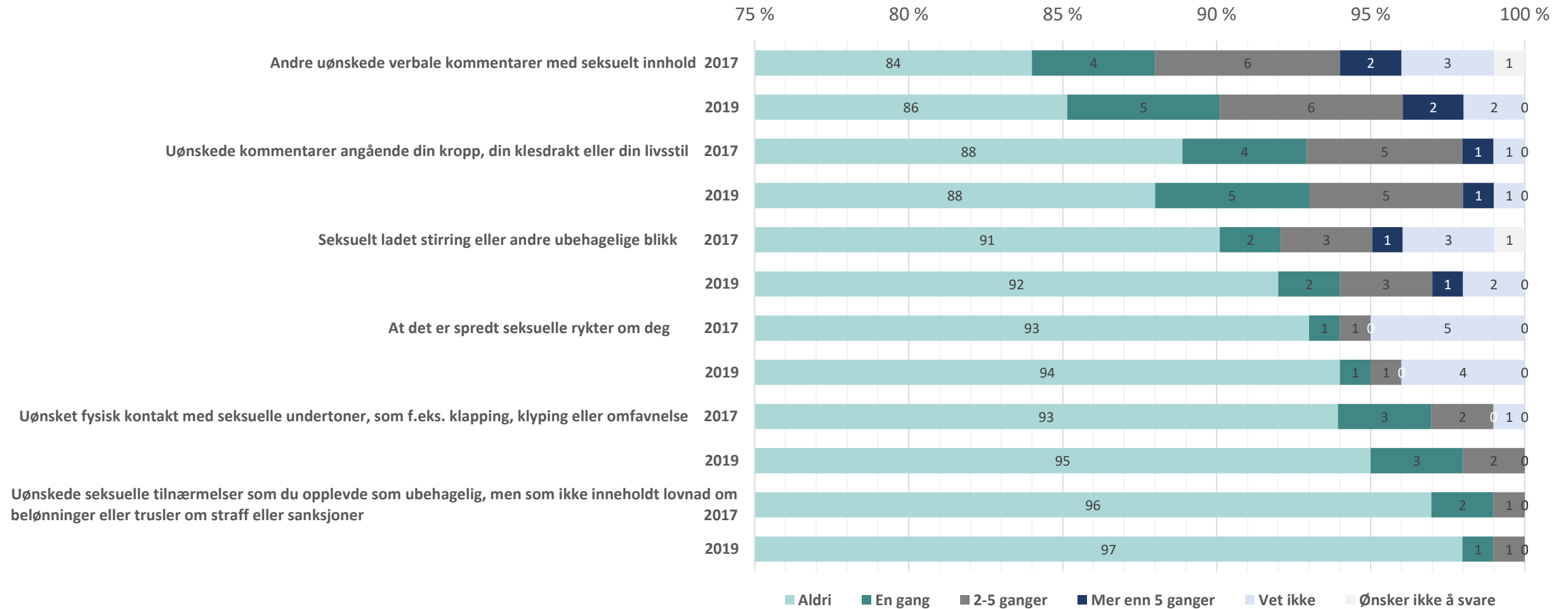
Frekvens på uønsket atferd

■ Totalt ■ 1 gang ■ 2-5 ganger ■ Mer enn 5 ganger

Hvor mange ganger i løpet av de siste 6 månedene har du blitt utsatt for følgende på jobb eller i andre sammenhenger hvor kolleger har vært samlet?
Base: Alle: 5221

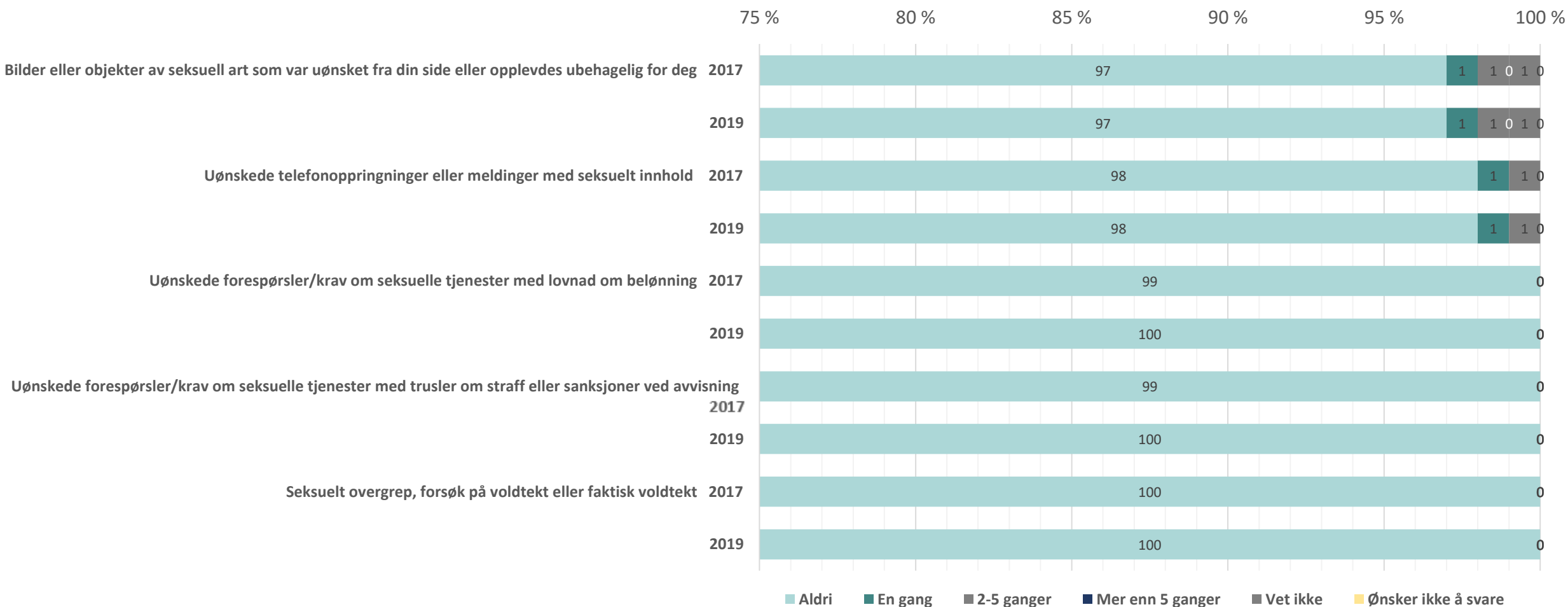
Hendelser siste 6 måneder

Hvor mange ganger i løpet av de siste 6 månedene har du blitt utsatt for følgende på jobb eller i andre sammenhenger hvor kolleger har vært samlet?

Base: Alle: 5221

Hendelser siste 6 måneder

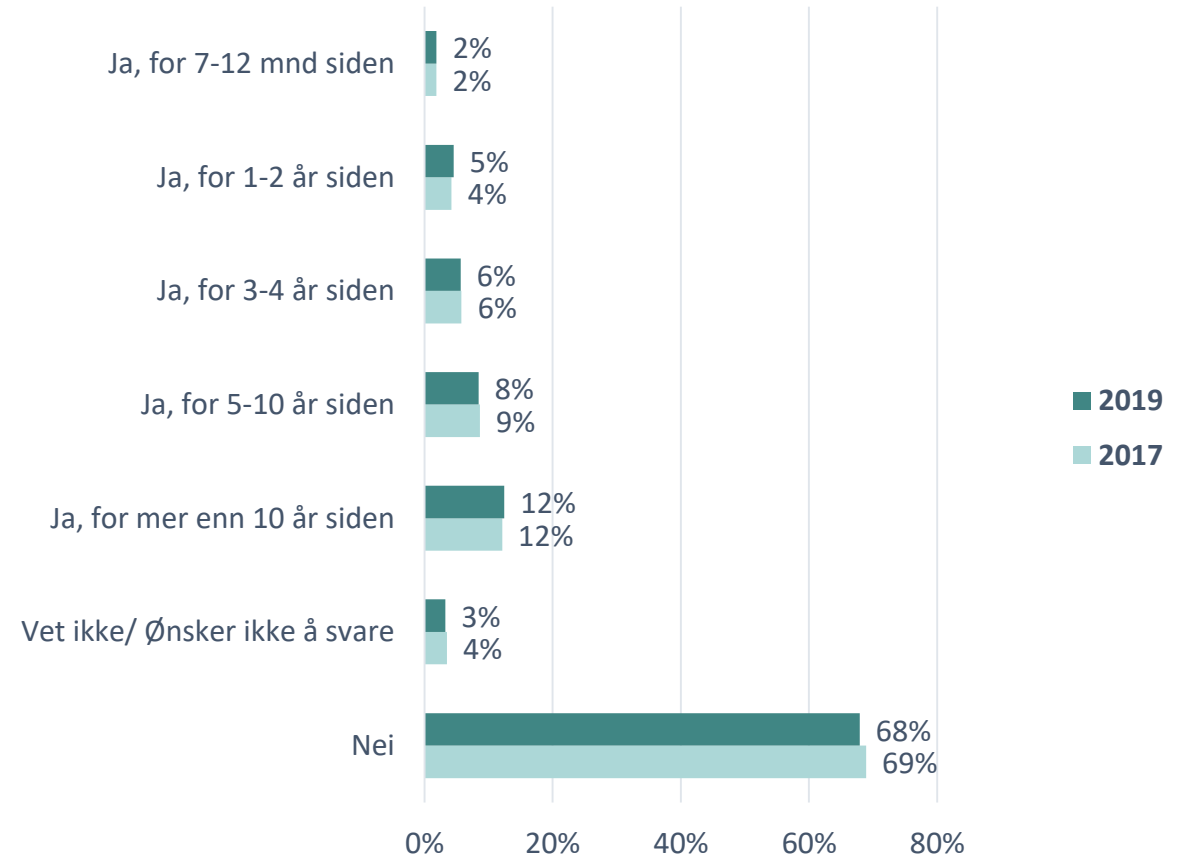
Hvor mange ganger i løpet av de siste 6 månedene har du blitt utsatt for følgende på jobb eller i andre sammenhenger hvor kolleger har vært samlet:

Base: Alle: 5221

Hendelser tilbake i tid

29 % (1505 personer av et utvalg på 5221) svarer at de har vært utsatt for uønsket seksualisert atferd lenger tilbake i tid enn de siste 6 måneder. Dette er på nivå med resultatene fra 2017.

Blant disse fant nærmere 7 av 10 hendelser sted for 5 år siden eller mer.

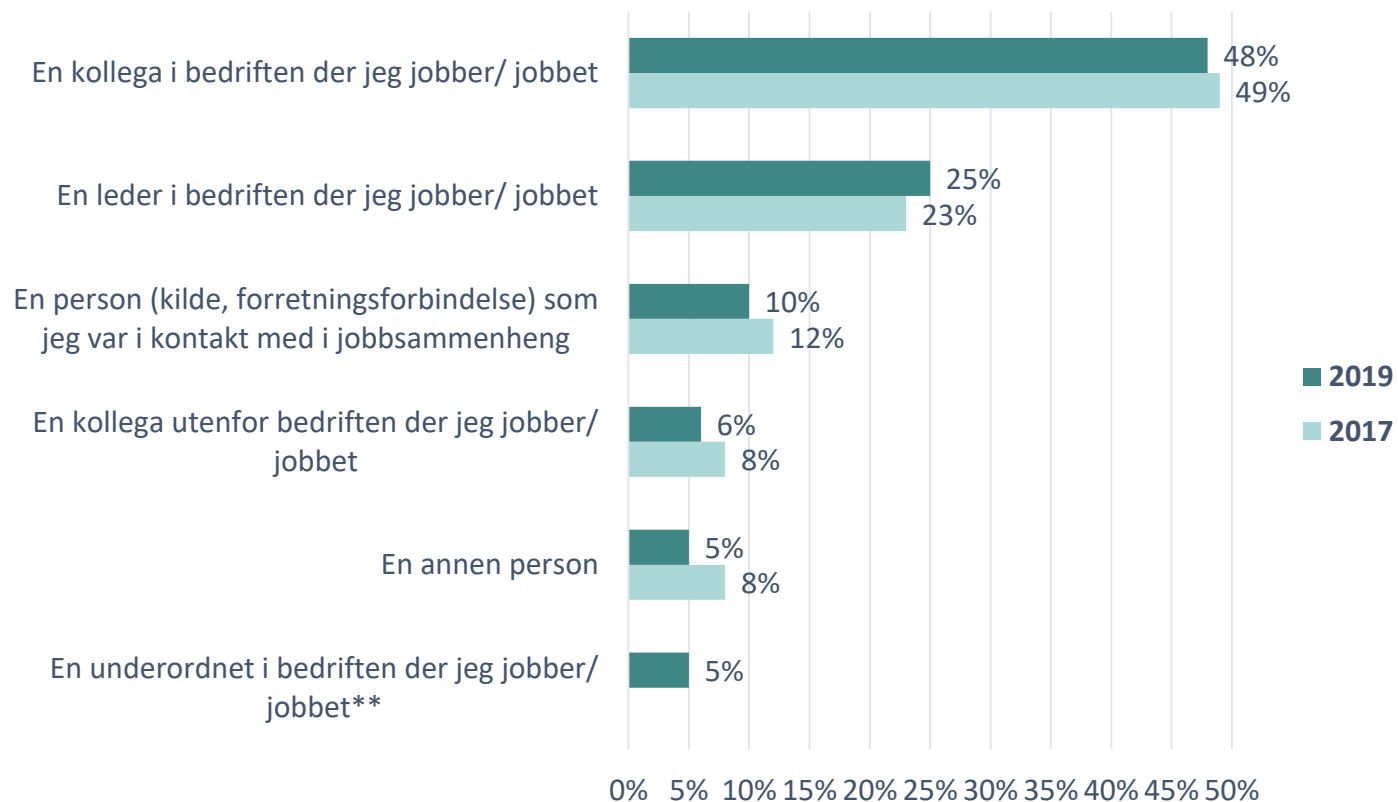
De som svarer at de har blitt trakassert eller utsatt for hendelser

På disse spørsmålene har vi definert inn de som har svart:

- Ja på spørsmål om seksuell trakassering eller overgrep siste 6 mnd.
- 1 gang, 2-5 ganger eller 5 ganger eller mer på spørsmål om uønsket seksuell oppmerksomhet/ atferd siste 6 mnd.

Hvem sto bak?

1 av 4 av dem som sto bak var ledere i samme bedrift, 53 % var kolleger eller underordnede i bedriften. 16 % var personer utenfor egen bedrift.

Kvinner og menn er i like stor grad utsatt for trakassering fra kollegaer i egen bedrift.

Kvinner har oftere opplevd å bli trakassert av ledere og av personer utenfor bedriften, mens menn oftere opplever at dette skjer av en underordnet i bedriften.

Merk at svaralternativene «vet ikke» og «ønsker ikke å svare/ikke relevant» er tatt ut.

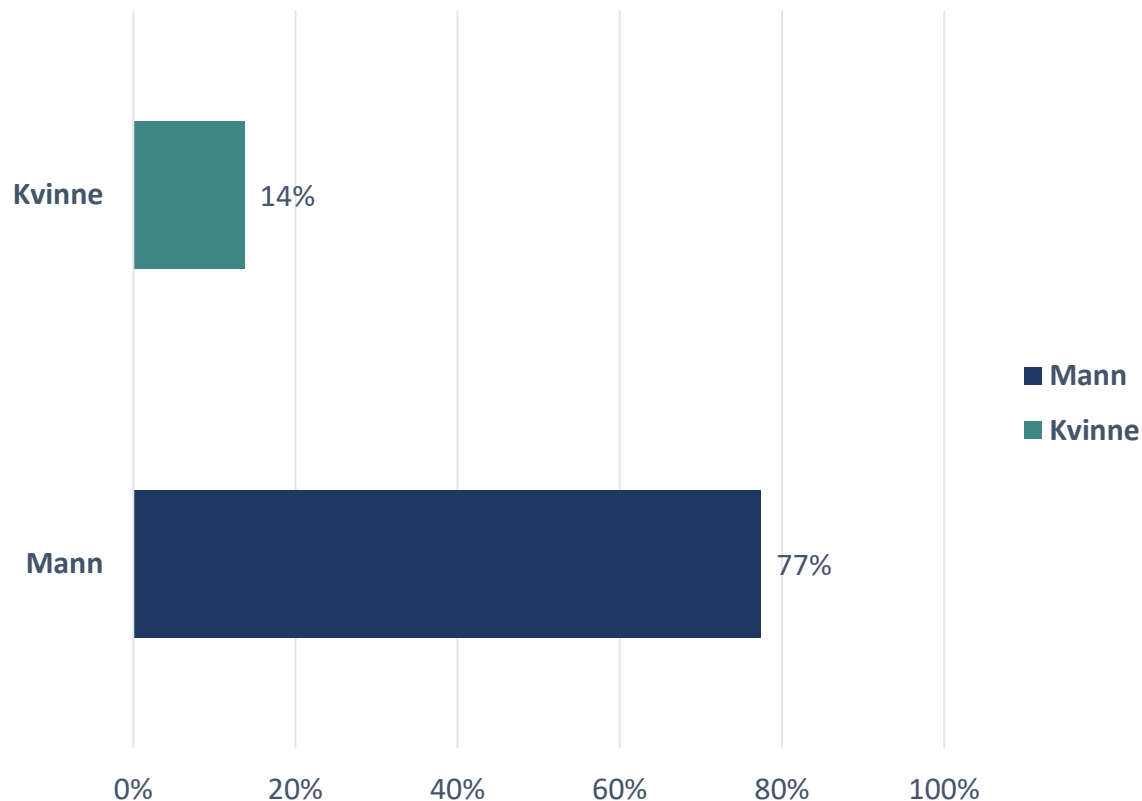
Hvem sto bak trakasseringen eller overgrepet du ble utsatt for?

Base: Selvdefinert eller uønsket atferd minst 1 gang siste 6 mnd : 930

Svaralternativene «vet ikke» og «ønsker ikke å svare/ikke relevant» er tatt ut.

**nytt svaralternativ

Hvem sto bak – kjønn

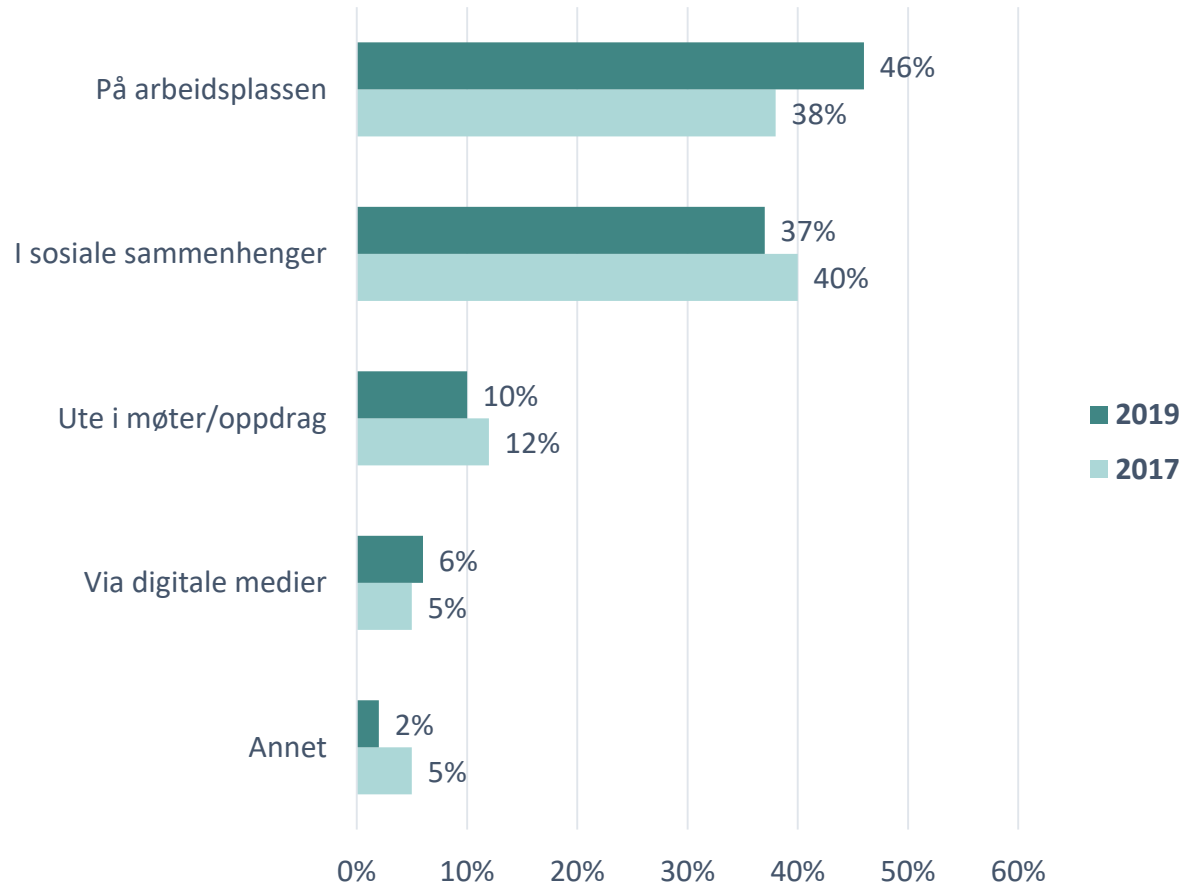

Menn oppgis å stå bak nærmere 8 av 10 tilfeller av uønsket seksuell oppmerksomhet, trakassering eller overgrep, mens kvinner står bak 14 % av tilfellene.

Blant kvinnene oppgir 93 % at menn står bak, mens 2 % svarer at de ble trakassert av en annen kvinne.

Blant menn oppgis det at menn står bak over en tredel av tilfellene, mens kvinner står bak 45 %.

Hvor skjedde hendelsen?

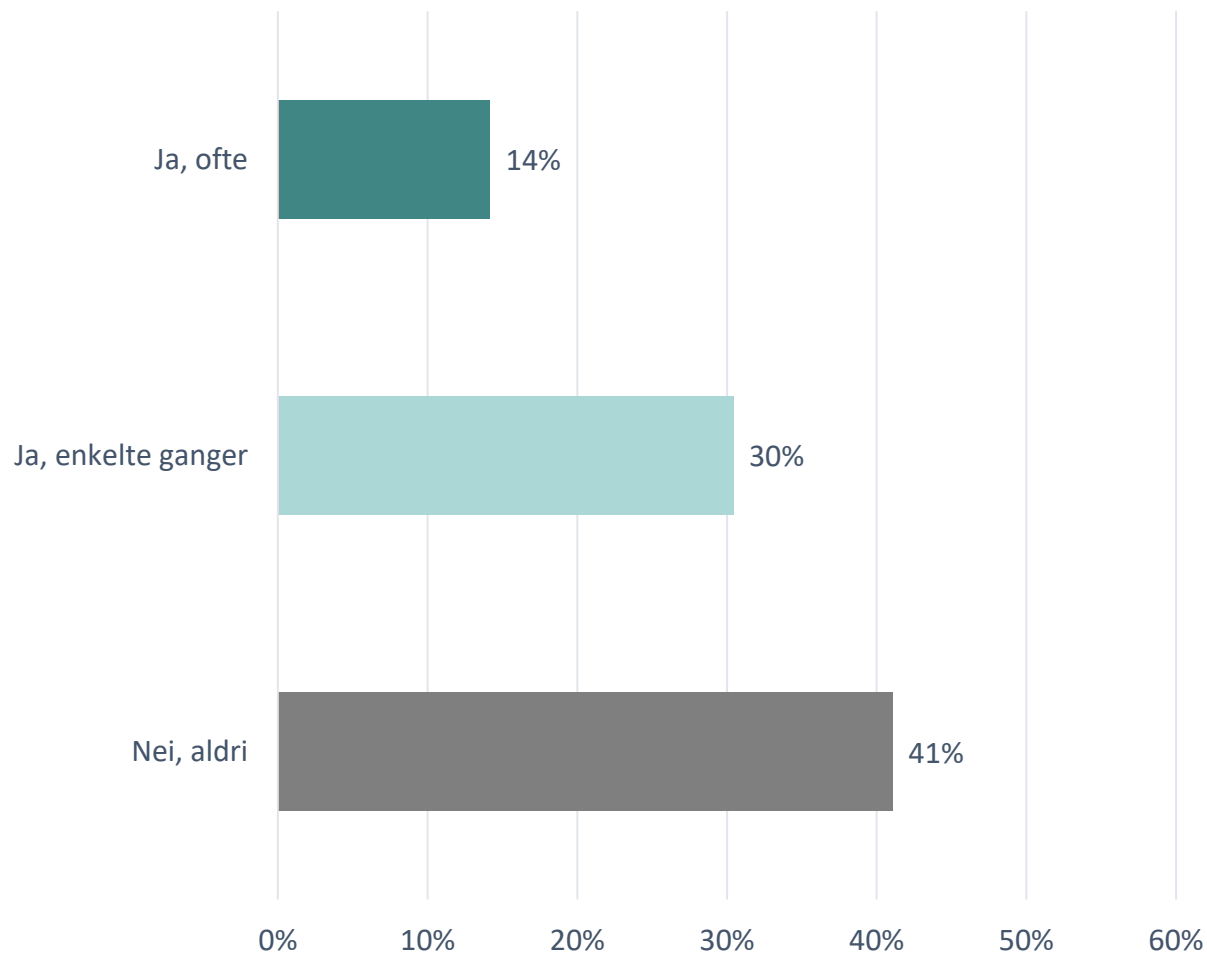

Flest blir utsatt på arbeidsplassen og i sosiale sammenhenger.

Frilansere og personer over 60 år er overrepresentert blant dem som blir utsatt for uønsket atferd ute i møter og oppdrag (hhv. 23 og 22 %).

Merk at svaralternativene «vet ikke» og «ønsker ikke å svare/ikke relevant» er tatt ut.

Opplevd mulighet til å forsvare seg

Nærmere halvparten (45 %) svarer at de opplevde det som vanskelig å forsvare seg, ofte eller enkelte ganger.

Kvinner, i større grad enn menn, mener at det var vanskelig å forsvare seg mot de uønskede hendelsene (53 % mot 26 %), og flere synes det var vanskelig å forsvare seg mot hendelser som menn sto bak, enn når kvinner sto bak (50 % vs. 35 %).

Det er ingen signifikante forskjeller i ulike aldersgrupper.

Hendelser som det ble varslet om og som ble fulgt opp av bedriften, oppgis i større grad som vanskelig å forsvare seg mot (hhv. 63 % og 65 %).

Ble det varslet?

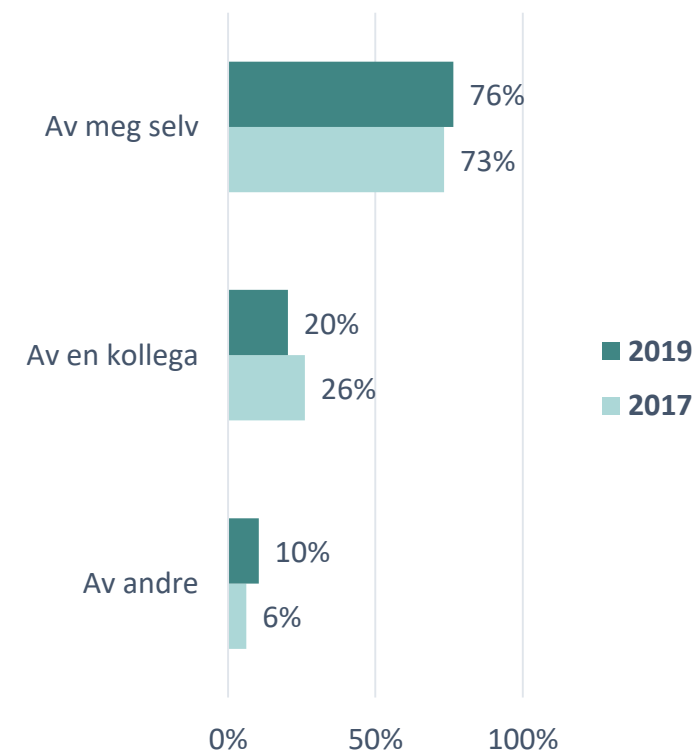
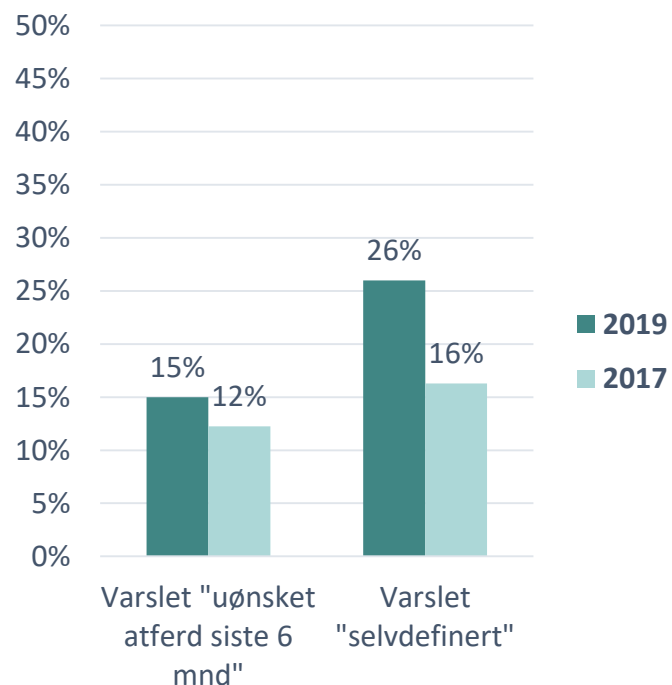
26 % av de som svarte at de hadde vært utsatt for seksuell trakassering det siste halve året, varslet til egen bedrift.

Det er flere enn i 2017 da tilsvarende andel var 16 %.

Kvinner varsler fortsatt i større grad enn menn. Mer enn 9 av 10 tilfeller ble rapportert av kvinner.

3 av 4 svarer at de varslet om hendelsene selv. De som var utsatt for mer alvorlige tilfeller (tilnærmelser, forespørsler, krav), varslet i mindre grad selv (56 %).

20 % oppgir at en kollega varslet. Flest av de mellom 18-30 år svarer dette (31 %).

Ble egen bedrift varslet om hendelsen?

Base (graf til venstre): Uønsket atferd siste 6 mnd: 1052, Base: Selvdefinert: 96

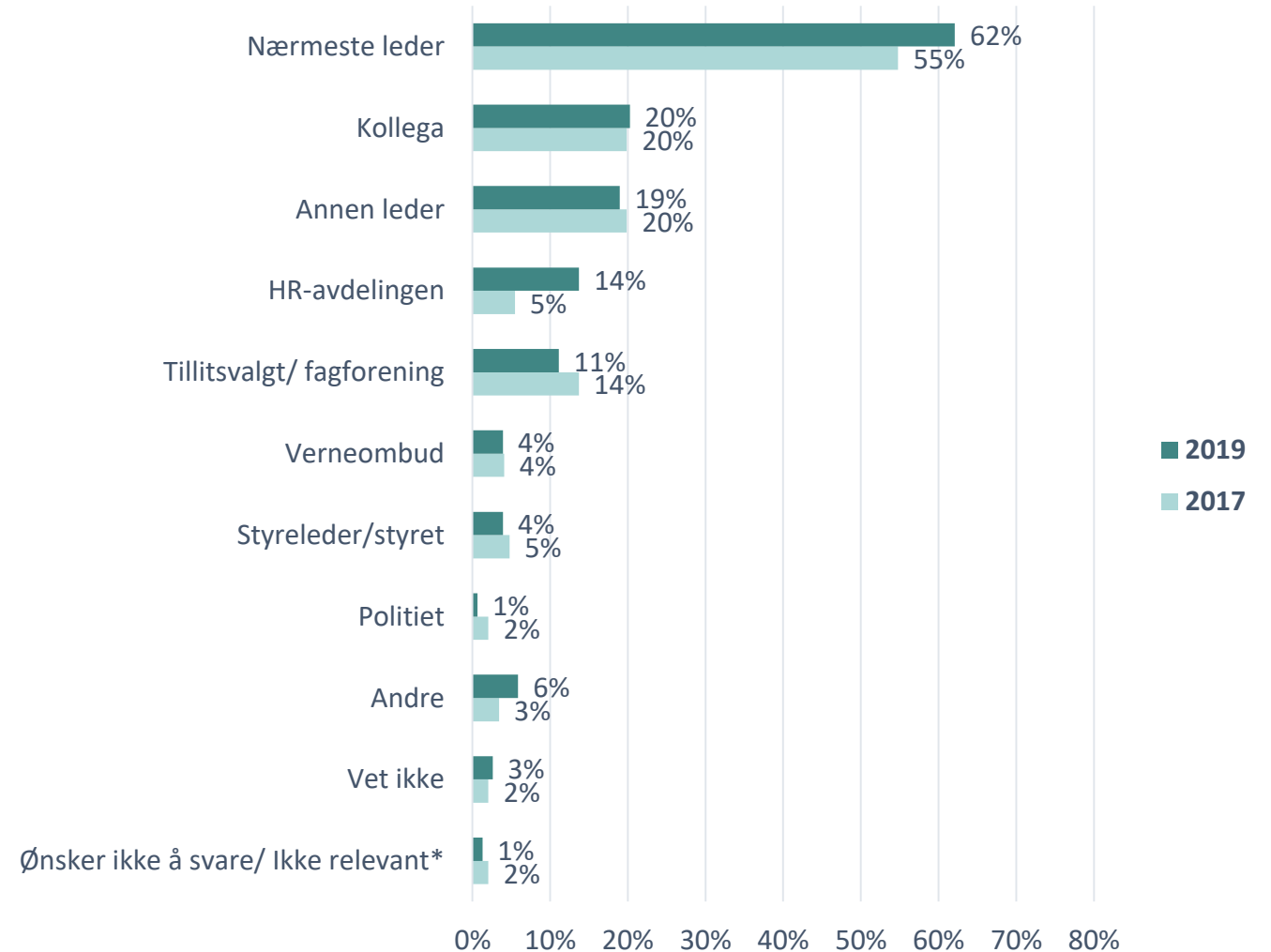
Base (graf til høyre): Selvdefinert eller uønsket atferd minst 1 gang siste 6 mnd og varslet»: 153

Hvem varsler man til?

Nær 3 av 4 varslet til nærmeste leder eller en annen leder, mens 2 av 10 varslet til en kollega.

Flere varslet til HR-avdelingen i 2019 enn to år tidligere.

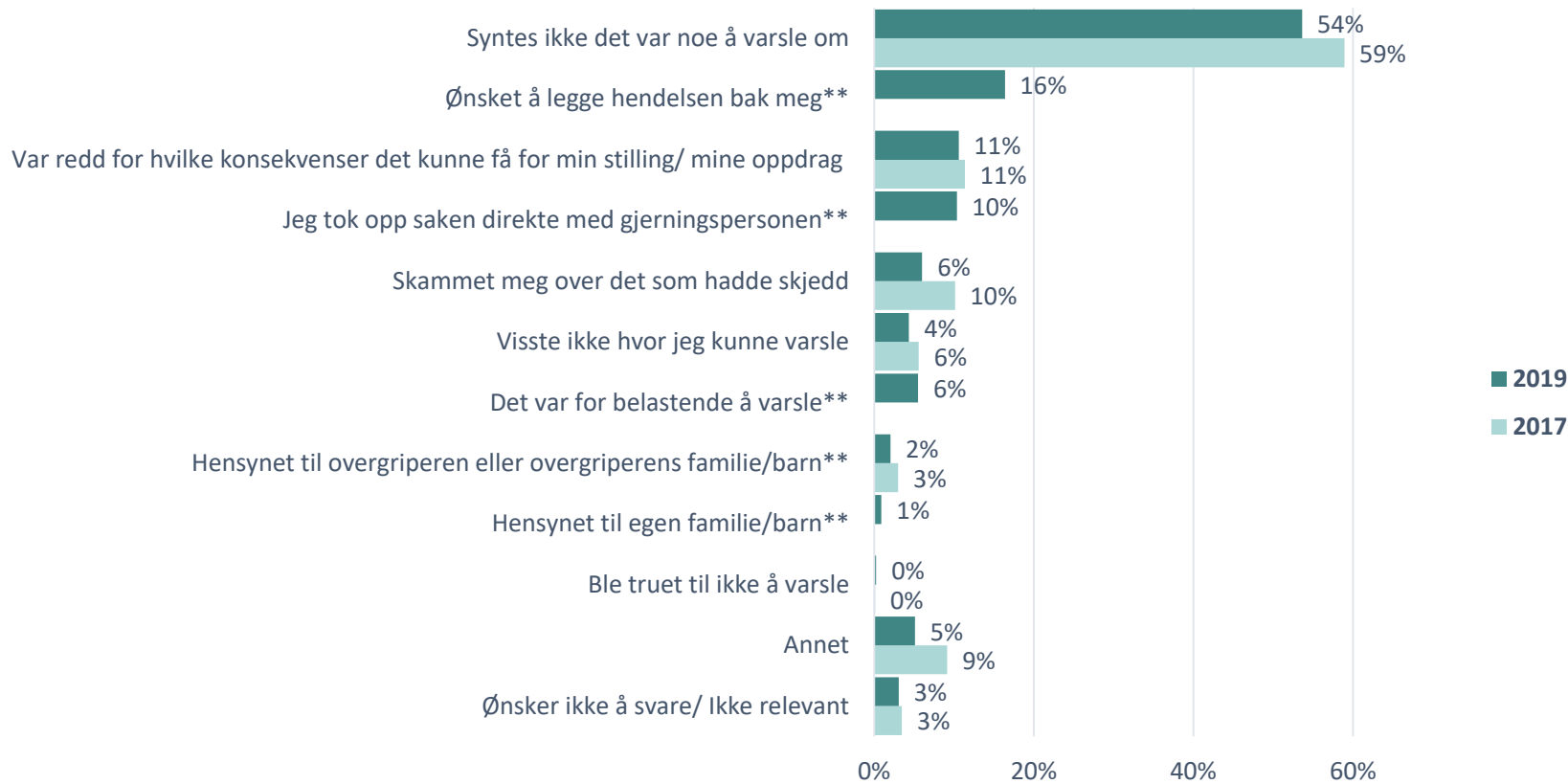
Kun 1 % av sakene ble varslet til politiet. Blant dem som er utsatt for tilnærmelser, forespørsler eller krav om seksuelle tjenester, er andelen høyere (6 %), men her er utvalget lavt og resultatet ikke signifikant.

2017: Hvem var det som ble varslet om denne hendelsen? 2019: Hvem ble varslet?

*endret svaralternativ til «Ønsker ikke å svare/ ikke relevant»; Base: Selvdefinert eller uønsket atferd minst 1 gang siste 6 mnd og varslet: 153

Hvorfor ble det ikke varslet?

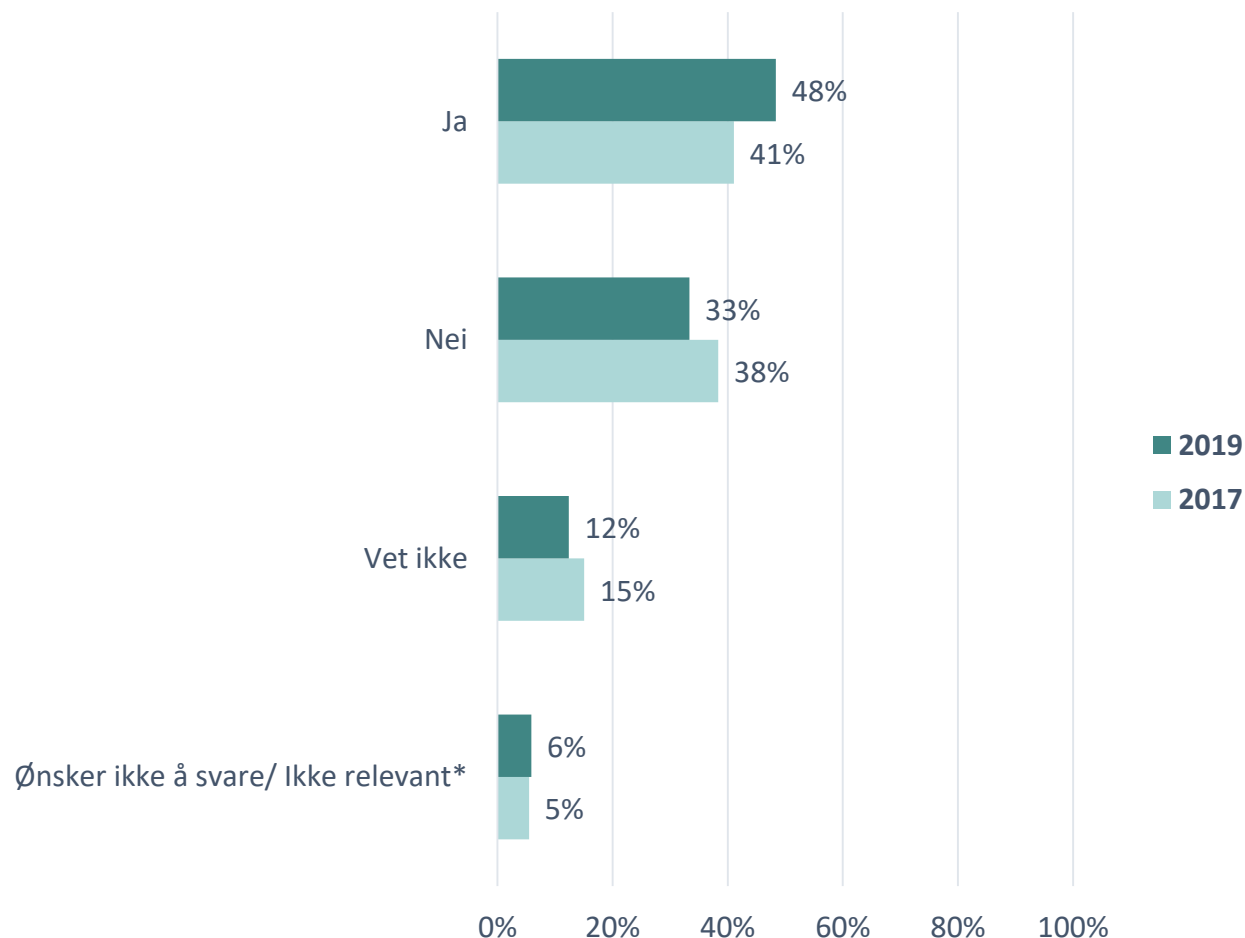

Blant alle som ikke varslet, uavhengig av om trakasseringen var selvopplevd eller basert på uønsket atferd siste 6 måneder, svarer 54 % at de ikke syntes det var noe å varsle om.

Menn synes i større grad enn kvinner at det ikke var noe å varsle om (61 % vs. 51 %), mens flere kvinner enn menn sier at de var redde for hvilke konsekvenser det kunne få for stillingen eller arbeidsoppgaven (12 % vs. 6 %).

I 2019 var det færre som oppga at de skammet seg over det som hadde skjedd enn to år før, og færre som ikke syntes det var noe å varsle om.

Ble sakene fulgt opp?

Av hendelsene det ble varslet om i 2019, svarer 48 % at saken ble fulgt opp av bedriften. Dette er en høyere andel enn to år tidligere, men ikke signifikant endring siden 2017. Sakene ble fulgt opp i omtrent like stor grad uavhengig av kjønn.

Saker som ble varslet av en kollega, ble i større grad fulgt opp enn saker som ble varslet av en selv. Tidligere har vi også sett at de som er utsatt for mer alvorlige tilfeller (tilnærmelser, forespørsler, krav), i mindre grad varslet selv.

Ble saken fulgt opp av bedriften?

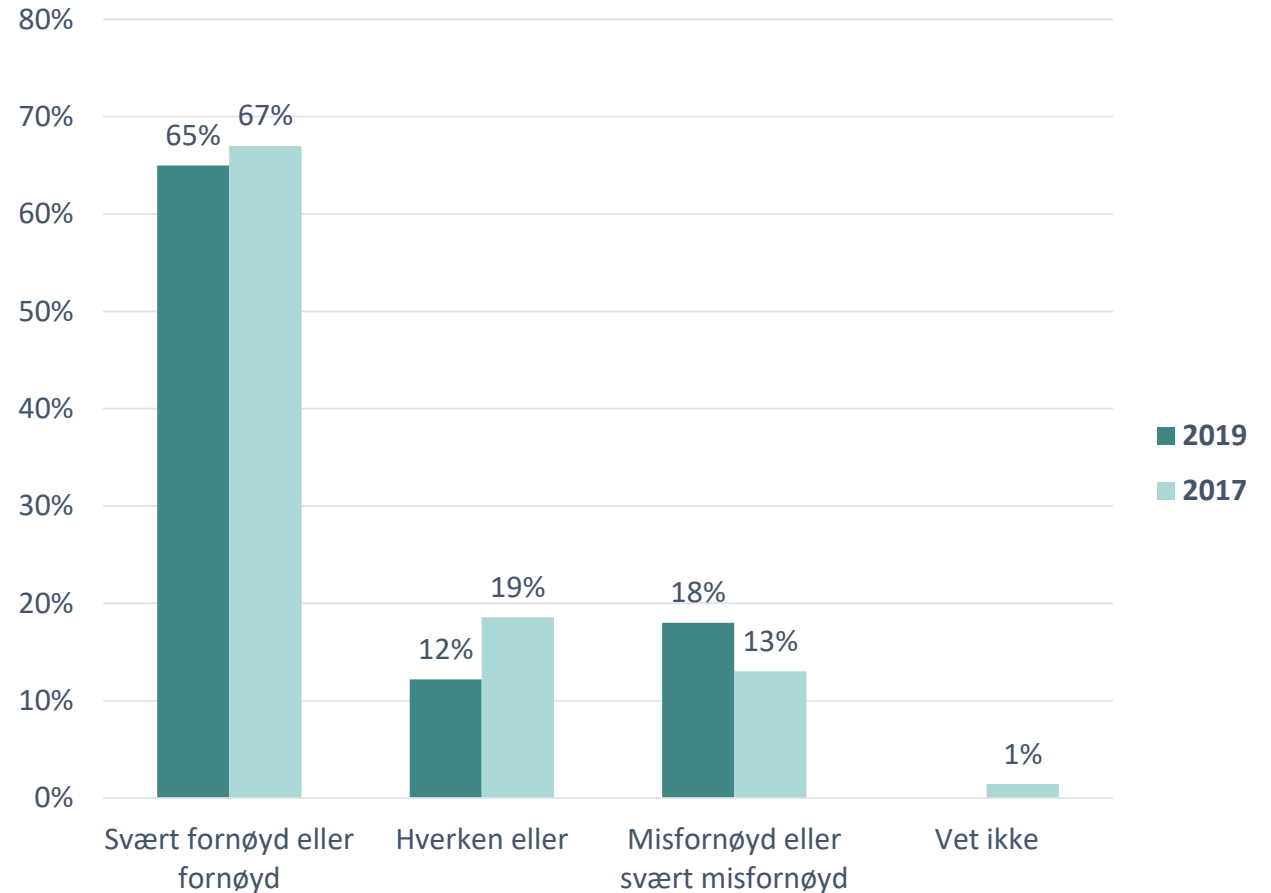
*endret svaralternativ til «Ønsker ikke å svare/ikke relevant»; Base: Selvdefinert eller uønsket atferd minst 1 gang siste 6 mnd og varslet : 153

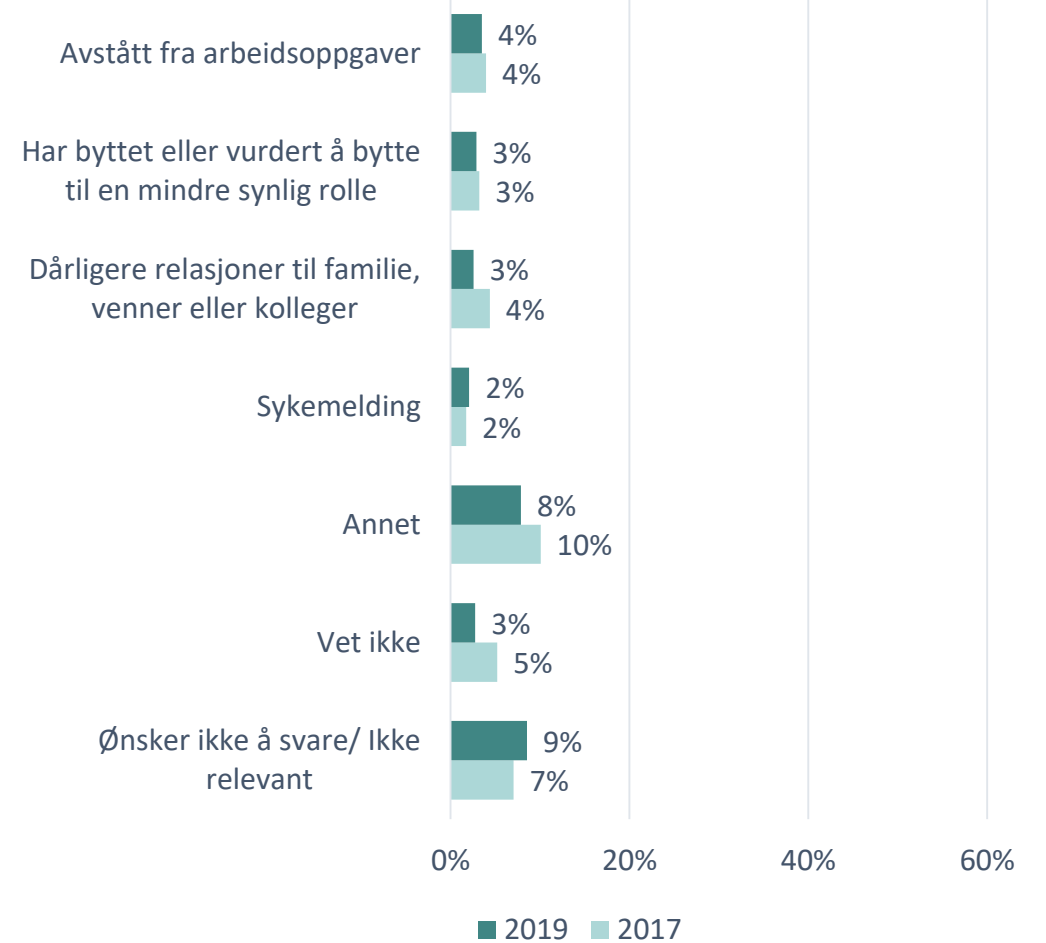
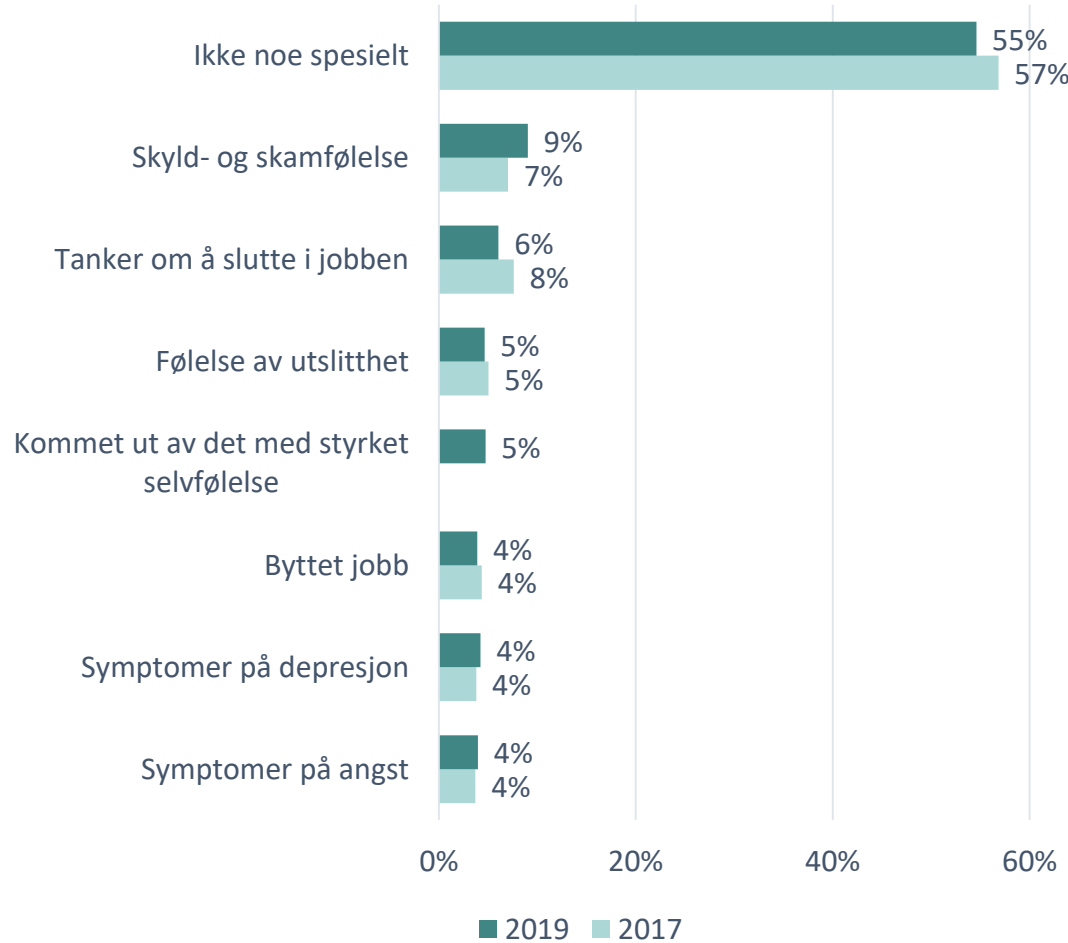
Hvordan var oppfølgingen?

65 prosent er fornøyde med måten saken ble fulgt opp på. Dette er på nivå med i 2017.

Her foreligger også åpent kommentarfelt om hvordan sakene ble fulgt opp.

Personlige konsekvenser

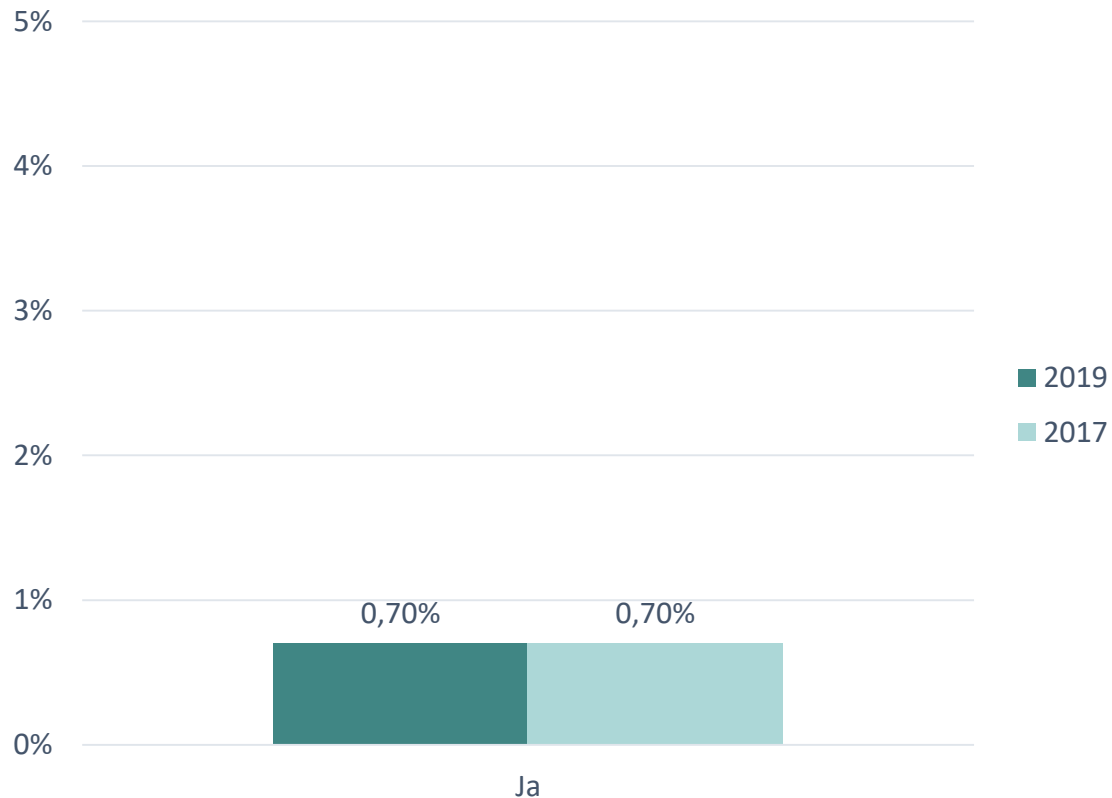

Hva har trakasseringen eller overgrepet medført for deg personlig? 2019: Hva har den uønskede oppmerksomheten, trakasseringen eller overgrepet medført for deg personlig?

*Nytt svaralternativ i 2019

Base: Uønsket atferd siste 6 mnd: 1052

Har man selv blitt beskyldt?

I 2019 er det samme andel som i 2017, som svarer at de selv har blitt beskyldt for uønsket seksuell oppmerksomhet, trakassering eller overgrep i jobbsammenheng de siste to årene.

0,7 % sier at de selv har blitt beskyldt

Dette inkluderer alle som svarer at de har blitt beskyldt i løpet av de siste 2 årene

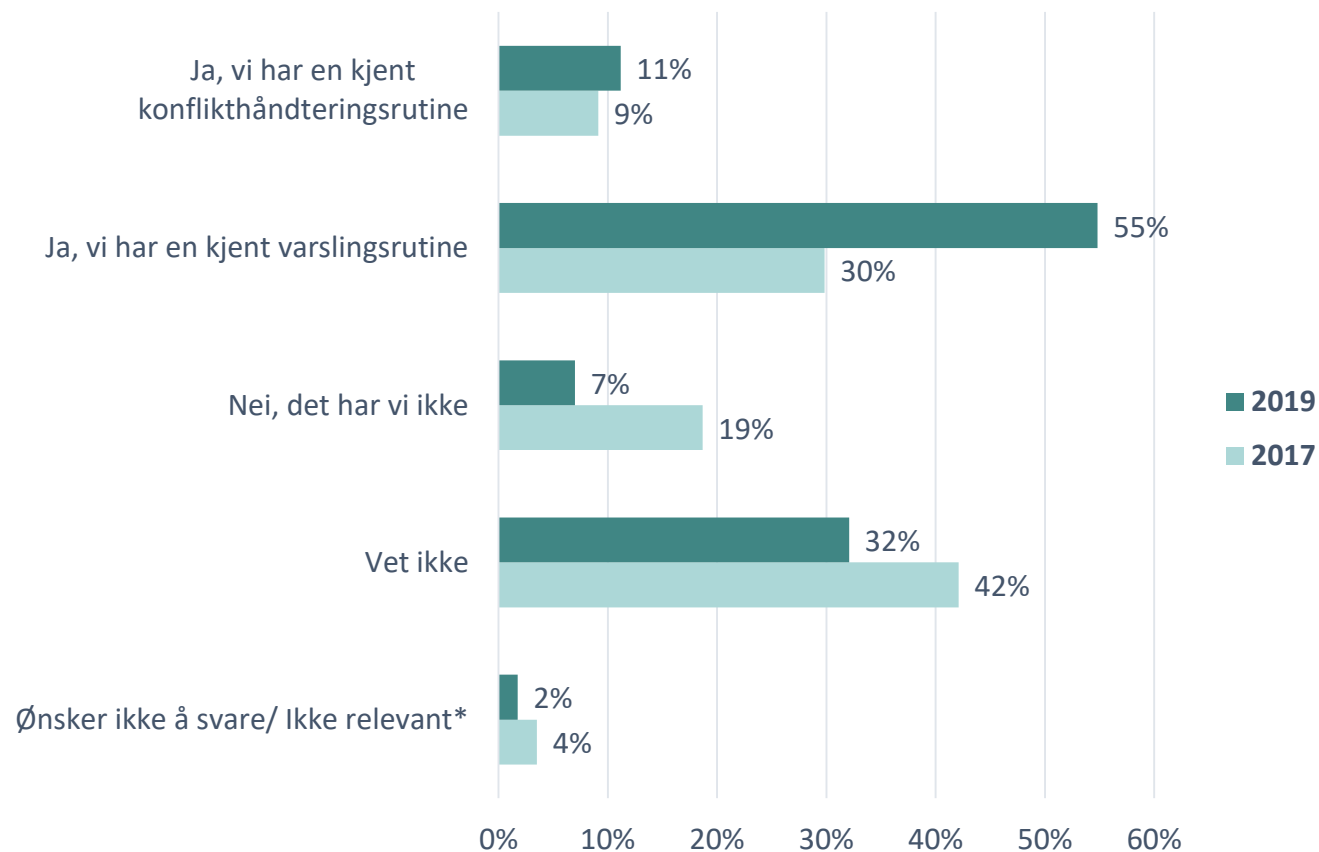
38 personer (av et utvalg på 5221)

71 % menn

Snittalder: **45 år**

Er i større grad redaksjonelle toppledere (13 % vs. 4 % i det totale utvalget) og mellomledere (24 % vs. 12 % i det totale utvalget)

Kjenner du rutiner i egen bedrift?

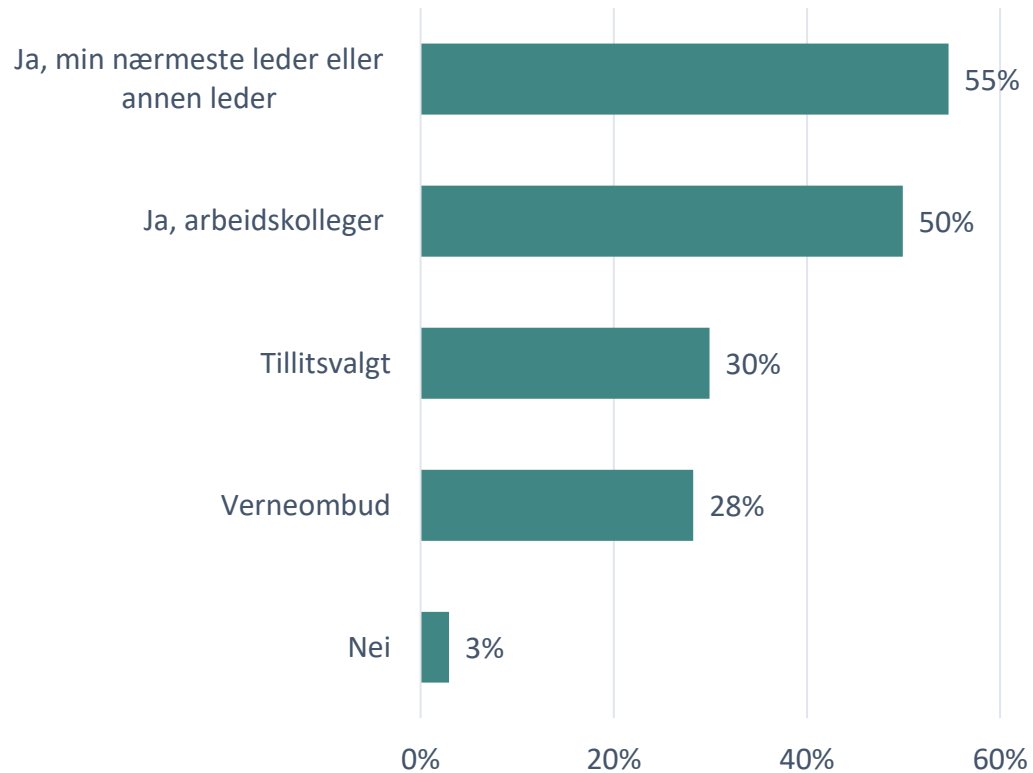

Det er en stor økning i andelen som kjenner til at bedriften har en varslingsrutine for tilfeller av trakassering og overgrep, og samtidig en svak økning i kjennskap til bedriftens konflikthåndteringsrutiner.

Kjennskapen er lavest blant de yngste (18-30 år) som også i størst grad oppgir å ha blitt utsatt for seksuell trakassering, og de med lavere ansiennitet, mens rutinene er best kjent blant de mellom 46-60 år, og blant toppledere og mellomledere. Frilansere og midlertidig ansatte er også noe dårligere kjent med rutinene.

En høyere andel av dem som oppgir å ikke ha kjente rutiner for varsling og håndtering av tilfeller, svarer at de har vært utsatt for trakassering og overgrep (5% vs. 2%).

Har du noen å snakke med?

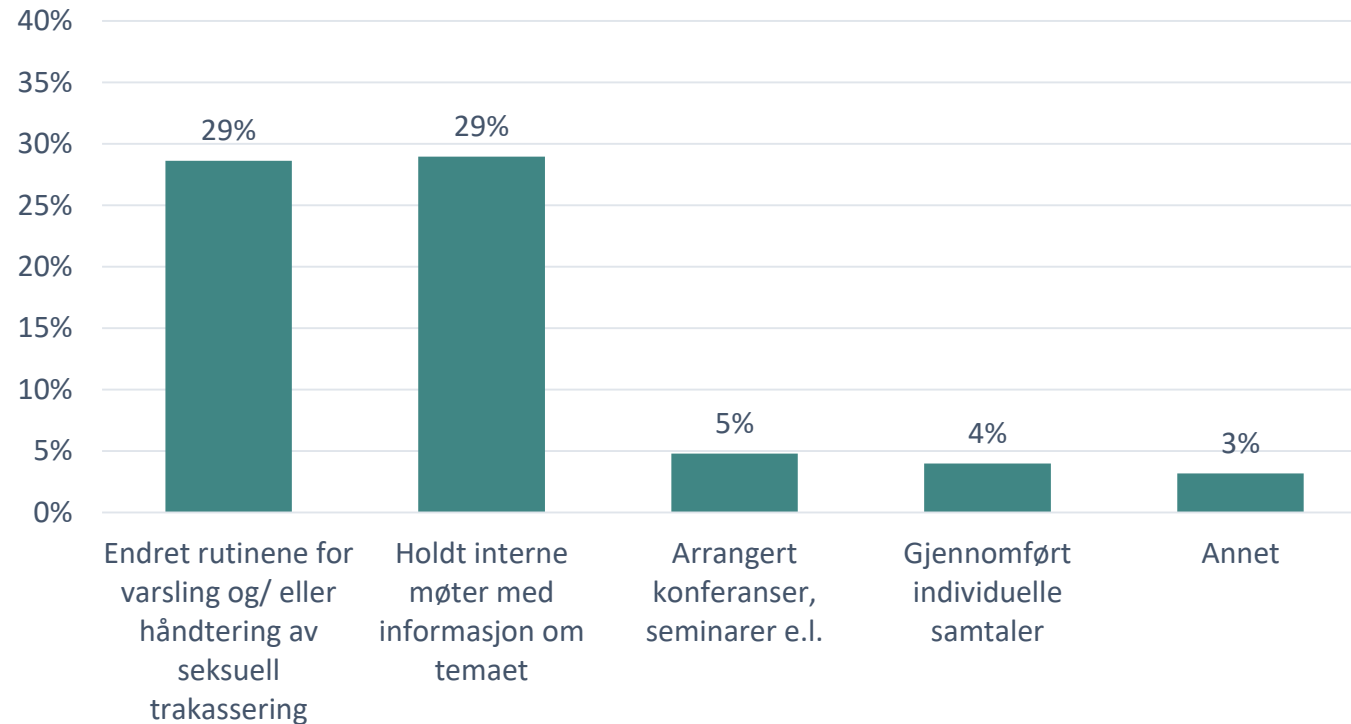
85 % svarer at de har noen å snakke med på jobben vedr. denne typen problemer i bransjen.

Flest svarer at de har en leder å snakke med, men mange lener seg også på kolleger. Nær 4 av 10 sier at de kan snakke med tillitsvalgte eller verneombud.

Kvinner snakker i større grad med arbeidskolleger, mens menn i noe større grad henvender seg til tillitsvalgte eller verneombud.

De som svarer at de har kjente rutinger for varsling og håndtering av slike saker i bedriften, har i større grad noen å snakke med, uavhengig av kontaktperson.

På hvilke måter jobber bedriften med temaet?

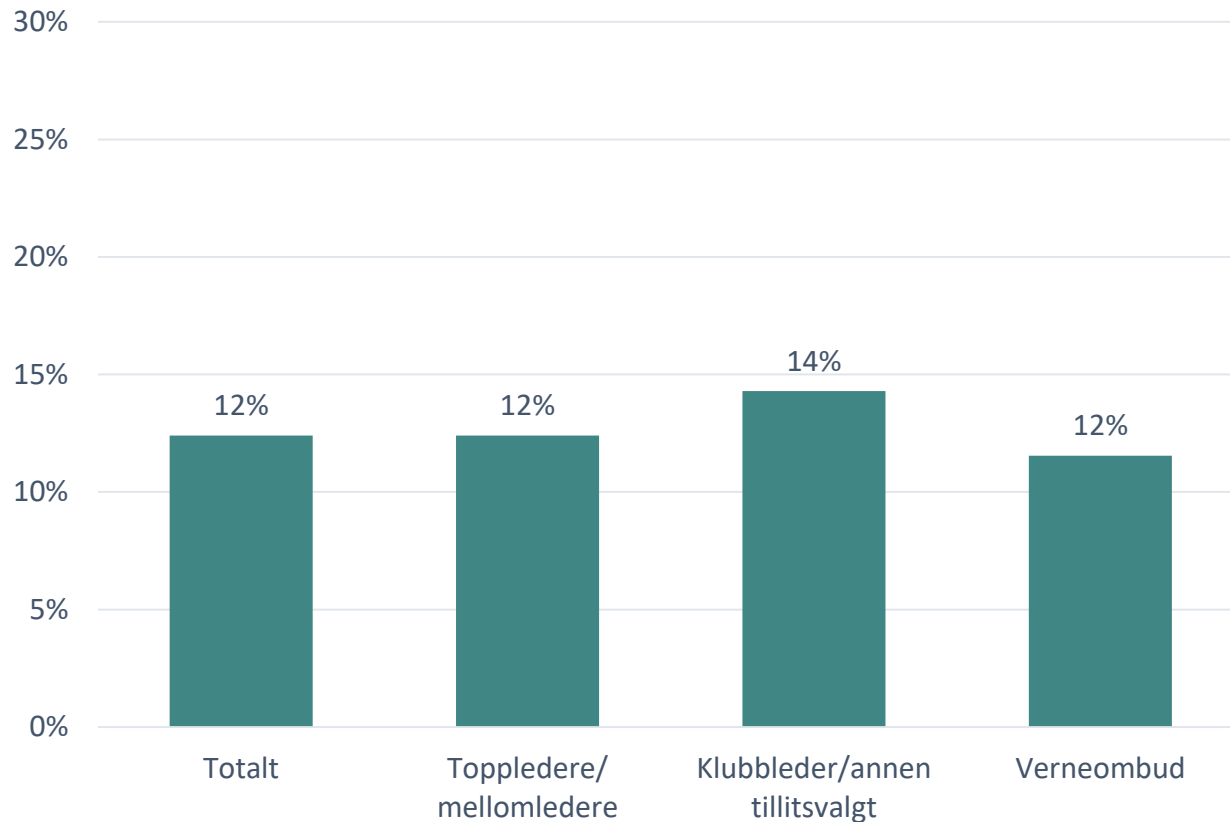

3 av 10 svarer at bedriften har endret rutiner og holdt interne møter med informasjon om temaet de siste to årene.

En mindre andel har også arrangert konferanser og gjennomført individuelle samtaler. Det er flest toppledere og mellomledere som svarer at slike tiltak er gjennomført.

1 av 4 svarer at de ikke har lagt merke til noen endringer.

Håndtering av saker

12 % av ledere og personer med verv som klubbleder, verneombud eller andre tillitsverv, har de siste to årene håndtert saker knyttet til uønsket seksuell oppmerksomhet, trakassering eller overgrep.

Har du som leder, tillitsvalgt eller verneombud håndtert saker knyttet til uønsket seksuell oppmerksomhet, trakassering eller overgrep de siste to årene?

Base: Stilling (toppleder, mellomleder: 121), Verv (klubbleder/annen tillitsvalgt: 98, verneombud: 26).

Sitater fra undersøkelsen

«Ta samtalen sjølv om det er ubehageleg!»

«Bygg en kultur der respekt og åpenhet er grunnpilarene.»

«Det er viktig å informere om rutiner «i fredstid». Når det stormer, må de ansatte kunne stole på at sakene blir håndtert, at det er vits i å varsle.»

«Det er viktig at den som utsettes for uønsket seksuell oppmerksomhet og varsler, opplever trygge ledere som er stødig i håndteringen og som ikke endrer oppfatning om alvorlighetsgrad etter noen dager.»

«Ledere må være åpne for at det kan skje på deres arbeidsplass, og at det kan ramme frilansere som er i en sårbar situasjon. Samtidig må man være åpen for at det kan være flere sider av samme sak.»

«Ikke glem å holde oppmerksomheten på denne problemstillingen. Det holder ikke å ha oppdaterte retningslinjer. De ansatte må påminnes hva dette er og hvor de skal gå dersom de opplever seksuell trakassering.»

«Vi har rykka opp en level etter #metoo!»

«Takk for at dere gjennomfører disse undersøkelsene. Det betyr mye! Håper dere fortsetter.»

Takk!

Vi vil rette en stor takk
til alle dere som har bidratt til denne undersøkelsen;
til alle organisasjonene og bedriftene som har delt og deltatt, til alle som
har kommet med innspill til forbedringer,
og til alle dere 5221 som har svart på undersøkelsen.

*Vi må sammen fortsette den viktige jobben for å forebygge
seksuell trakassering i mediebransjen.*